

308807

పత్రికా దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. చెన్న పట్టణము 1916 సం. ఆగస్టు నెల 8 వ తేది మంగళవారము NO 110
సంపుటము. 3. స. శ. నా. మ. సం. వ. త. స. శ్రా. వ. నా. మా. స. శు. క్ష. శ. ద. మ. ౧౦ సంచిక ౧౧౦

దంతచూరము

పండ్ల పోటుకు తీపులకు మంచి పోషకము.



ఈ దంతచూరముతో
పండ్లు తోముటవలన
చిగుళ్లనుండి రక్తము
ప్రవించకుండును.

నోట దుర్గంధము లేక
యుండును. పండ్లు
ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.
అనేకులనల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది.
సర్వసామాన్యముగ అందరును వాడుటకు
తగియున్నది.

పండ్లకు బలము నిచ్చును.

చిగుళ్లు గట్టిపడును.

ప్రతివారము వేలకు వేలు డబ్బీలు విక్రయము
డబ్బీ 1-కి 0.2 0. డబ్బీ రూ. 1-2-0.

అమృతాంజనము డిపో,

7, తంబు శెట్టిపేటి, జార్జిటవును, మదరాసు.

ఈ దినము రాత్రి!

ఈ దినము రాత్రి!!

యూనివర్సల్

గ్రాండు సర్క్యుసు.

రాత్రి 9-30 ఘంట ప్రారంభము.

హిందూ జాతికి మృగప్రదర్శనములలో నిది గొప్పది
వినుగులు, ఆఫ్రికా దేశ సింహములు, పులులు, చిలుకలు, శేవులు,
చిలువలు, గుర్రములు, కుక్కలు, ఎద్దులు, ఎనుములు, మేకలు,
అనేక జాతుల వానరములు. గమ్మత్తులగు పనుల జేయును.

చైతా దొడ్డురివాండ్లు రాకులు. మొగ్గులు వేయు
వాండ్లు, ఈటెగాండ్లు, హాస్యగాండ్లు అనేకులు గలరు.

వానరములు ట్రాంబండ్లి, రయిలు బండిని నడపునవిగను,
మొదటి రెండు తరగతుల, ప్రయాణికులుగను, గార్డుగను పని
జేయును. ఇదిగాక అనేక విధములగు పనులను ఆకృత్య కర
ముగా చేయును. చూచువారలకు అభ్యుక్తులగు తోచును.

తేట్లు:- బాక్సు 4 సీటు రు 10-0-0

సింగిల్ సీటు రు 8-0-0 మొదటి తరగతి రు 2-0-0

కార్మిటు, గాలి రు 1-0-0 శేరి. రు 0-8-0

పి. టి. సిలారు ప్రొప్రైయరు.

పి. టి. నాయుడు రిక్రజేటివ్.

బంగారు పతకములను

మద్రాసులోను కలకత్తాలోను ఆయు

ర్వేదీ యాషధ ప్రదర్శనములయందు నిచ్చిరి.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్

వర్కుస్

లేహ్యములు, బిళ్లలు, మాత్రలు మొద
లగునవి యన్నియు శాస్త్రోక్త ప్రకారమున
సిద్ధపరుచుదురు. నెలపట్టికకై వ్రాయుదు.
ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయ భాష
లోనే జరుపవలయును.

చెన్నపురిలోను చెన్నపురి రాజధాని
లోను ఏజెంట్లు కావలయును.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.



స్త్రీజనమునకు ముఖ్యమగుభూషణము.

చక్కని తలకట్టు.

కట్టువలె, మెత్తవలె, దట్టముగానుండు నల్లనిశిరోజముల
కోరిని స్త్రీలుందురా?

కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు)

స్త్రీలకు తప్పనిది. మొదటను పనిజెట్టువారలకును స్త్రీలకును,
చెప్ప బనియేలేదు. ఉష్ణధర్మమునకు తలచల్లబడును, నొప్పిపోవును, బట్ట
తల రాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న నువాసన లభించును.

మెనుారు వస్తుప్రదర్శనమున బంగారుపతకము

బహుశచి బడసింది. దీని ప్రాధాన్యత విశేషముల బొగడుట కిదియేచాలును. తాళక గ్యారంటీ ప్రాచీన, ఇయ్య నేల
జేతమందంతటను వాడబడుచున్నది. యొకటియే. ఇంతవరకు వాడి చూడకున్నచో వెంటనే వాడును. నిశ్చయముగ సంతోష
చూచు గతిగింపగల గొప్పవరము. ఒక్కసారి వాడినచో ఎల్లప్పుడూ మీరే విడవరాదవలదు.

పావురక:- కామినియా ఆయిల్ అడిగినప్పుడు కొందఱు మోసగాండ్లు ఏదో యొక సామాన్యపు నూనె చూపి
"ఇది చాలమంచిది. మిక్కిలి చాక" యనిజెప్పి దానిని కొనుదని జెప్పుచున్నారట. ఆమాటలచే మోసపోకును. ఆ నూనె
లలో వారికి మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండుటచే అట్లు చేయుచున్నారట. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టరు మాన్యువల్
కొనుడు.

ఒక సీసా రు 1-0-0. ఐ. పి. రు 0-4-0

8 సీసాలు రు 2-10-0. ఐ. పి. రు 0-7-0

సోలు ఏజెంట్లు, ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155, హమ్మెట్ సీడ్ మార్కెట్లు, బొంబాయి

మదరాసు ఏజెంట్లు- మెనాతా ఫ్యూరెయిల్ తం మూర్తి, 29, వైవాబజాన్ రోడ్డు, మదరాసు.

100

వజ్రగుళికలు:- భాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు సరపటుత్వము
కారణములు రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాయా
మమువలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనగలుగును. వ్యభిచారము, సుఖిరోగములు, దుర్భాగ్య
ములు, విశ్రాంతిలేకుండుట మొదలగువాటికి మంచిమందు. 20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి రు 1.
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు వరమామృతము

మక్కిని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రు 0 3...

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము



కలనొప్పులమాన్యును, వాయువుపోట్ల బోగొట్టును
చార్మపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లబోగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
సువాసన గలిగి యుండును.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు

గుణమంజరి

(ఒక చిన్న కథ)

వడ్డెకొలపై కడపటి దినుసులలో కుక్కపక్క తొయోదశి
కోణం కులంబయ్య వంధ్యునిగా జానకుని యొడుగు
చేతను వాటి కాత్రియందును చంద్రునియొక్క తేజోభం
కను చాచుగా గానబడక లోపుటచేతను ఇంకను మల్లు
అకాశమున నచ్చటచ్చట నున్నదని నివృత్తముగా చెప్పి
వచ్చును. ఆ వాడు పత్రికలాటికల మన గుణమంజరి దినుంత
యొల వాటి తిడిసిన తనబట్టలను మరల పిడిచి అరజేయు
చుండెను. ఈ మెయ్య భర్తయొక్క వేరవ్యవహారము. ఈ
మెయ్యగారి, యామిభర్తయగు కేశవరావుకు గాని బంధువు
లేవరకులేదు. మిక్కిలి వీరస్థితి. కేశవరావు ఏదధముగా
నో, యేకేయ కడినా ఈ కలకలకలకల ఒకకోణ గడ
చుట ఒక యోగములే నుండగ, ఎట్లు నుంపారు గడపు
చుండెడివాడో భగవంతునికే యుట. ఏరు చెన్నపురిలో
కోకయింటిలో వాడుగ తన్నాడు. స్వంతయిల్లులేదు. భూమి
లేదు. భార్యభర్త వీరువున భగవంతుని నిరంతరము పూజించు
చుండును. భగవంతుని దంపతులయొడ నాలి నిండి కరుణించి
చెనా యన్న ట్లొక కైవ్య వర్ణనవంతుకు కేశవరావు నోకా
డమని అతనివలన తన భర్తవారము నవరణ కాగలదనియు
అతడు గౌరవముగా కానించుటచేత వచ్చునన్న ననియు
యోచించి కేశవరావు కలకలకల బంపెను. రాకపోకల
భిన్నుల వలె వారిచ్చి యచ్చటికలు. పూర్తియైన తన
వారి నూన నూనాను లిచ్చుటకు నేర్పాటుచేసెను. ఇప్పు
టికి కేశవరావు కలకలకల బంపెను. దినుసులైనవి.
గుణమంజరి విత్తము కేశవరావు కర్తవ్యండ్ల ఉత్తరము వచ్చు
చేమోచని యెరుకయవడమే గాని రాదన్నది. కేశవరావు
కలకలకల బంపెను. ఆ మెయ్య భార్యయగు రా భర్త
కింద నిద్రించుచు ఇక నామెయ్యదినములకు మాత్రమే నది
వచ్చును. లెదవారి భార్యమెట్లు ఆ మెయ్యదినములకు
దేవు. ఇంతకు భర్తవద్దకుండి జాలు వాకపోవులకు కార
ణము తెలియదు. ఒకనో ఎవరైనా కాదనను భ్యవారము
పూర్తియై బంపెను. తనకు తనకు ఆత డనుకొనక
మరల నంతలో ఏదోయిం కొక వ్యవహారపు
చిట్ట కలుగుచుండుటచేత బయలుదేరుట కవ్యంతరము గల్గె
నని కాబోలు ఆ మెయ్యను నేనో యొక విధముగా నీవున్న
కొనుచుండును. ఇట్లుండ జాడు మధ్యాహ్నము మొక ఉత్తరము
చేరుచున్నది. రావు బంట్రికు వచ్చి గుణమంజరికిచ్చెను.
ఈ ఉత్తరము కలకలకల నుండి కేశవరావు వద్దకుండి వచ్చినది.
అందుల నంగు విక్రంది విధముగా నుండెను:—

“గుణమంజరి!”
కడపటి వచ్చునై దినుసుల నుండియు ప్రబల మగు
భర్తయతో స్పృహ లేకుండ భావపరుచువాడు. ఈ దినుసు
న వాడు మరల ప్రపంచపుభిష్టి వచ్చి యొడుగుటచేత నీ
రెండు మాటలు మాత్రము వ్రాయగలిగితిని.

ఇట్లు

కేశవరావు: కలకలకల

ఆ ఉత్తరమును చదివి గుణమంజరి అట్టి మూర్ఖు
నొందెను.

వాణసు! గుణమంజరి కంఠకన్న వాడుకయైన యనగ
యొకదైనవన్నా! ఏదో నెల దినుసులు కప్ప పడి బుట్టిగా
బయలుదేరుతగ్గ నూన మామాయు నుంపాదించును. అరల
వైకుంఠ కొంత మోహము వదిలి సౌఖ్యపడనన్న ననుకొనెను
గాని యంత భరితమునకు కారణము గల్గునని కలవైన నెంచె
నా! ఇంత కన్న నే దివ్యము తోకో భర్త యొంట నుండి
కాలక్షేపము చేయు దినుసులే మంచి కదా! అహ! ఇట్టి కప్ప
యలభించుట కన్న తనవు వారకులయే మేలని యంత
ని వాడెనను అట్టిరని తోచకమాను. గుణమంజరికి దిక్కు
లేదుగదా! ఈ తొక్కము! “హ! భగవాన్! దయామయా!
రేణుగార! రక్షణ! నున్నా నింత నిద్రయతో జామటకు మే
మేయి యరచానం బొప్పితిమి. స్వర్గభయల గావారుదని
నిశ్చయకరము. పూజ చేయుచున్నాముగా! అట్టి మమ్మ
నిది మరలంబరు జుట్టాంబుడిలో ముందుట నీకువాడియా!
భర్తవారములో నున్న భార్యయొ నొకటిగా నుపాలించు
నది మెయ్యవల నిందుకైనా దయలేపోవుట మాపూర్వము
అదోమనా నీ పుత్రుని కలకలకల నీవుతనముకొక వేరెయ్య
నిగల్గు నీ యొకదా. నిశ్చయమేమి నీ మున్న కప్పము
నుండి యెప్పుడు పుట్టివో అని వినిపించుచుండ గుణమంజ

రి అదైవము యింటి యజమానినన్ని, రెండు నెలల అద్దిన ను
లెననియు, రెండు మూడు కోణముల నీయనియెడల యింటి
లో నిక నుండవలెనదనియు చెప్పెను. (తనకునితని ననుబొంది
భోజనముకే కప్పమును స్థితిలో నుండుంబు యింటి అద్దె నట్టి
యగలవో పాతవలె గ్రహించుకొనక.

ఇక్కడ నంగు లిటులుండగా కలకలకల కేశవరా
వు స్థితి కొంచెము కుంగుండెను. అతడు చెన్నపురి వర్తకుని వ్య
వహారముల నచ్చటికి వచ్చి నాడని మనకు తెలియును గదా.
అతని కిదివరలో భర్తయొక వచ్చినదని గూడ గుణమంజరికి (వా
నిన ఉత్తరముల వలన కందరకు తెలియును. అత డా భర్త
యొందె మూడు మానవులకు వియ్యుడ మొక. ఇతడు త
నయ గుణమంజరికి స్థితిగతులకు తెలిపును, నోక వర్యాము
ము కొంత సామ్యమున నున్నాడని దానిని పంపెను. కాని
ఉత్తరములకు జవాబు రాలేదు. చనియొక్క తిరిగి వచ్చి
ది. కారణము తెలియక కేశవరావు విచారముగా నుండెను.
ఒక దినుసున కేశవరావు మరల గుణమంజరికి నివృత్తముగా
నోక ఉత్తరము వ్రాసెను. దానిని చెన్నపురిలోనివా యింటి
యజమాని విచ్చిమాది, గుణమంజరి యెటెటోనో తేలిపో
యినదని కేశవరావునకు తెలియ వ్రాసెను. అత్యంత గాఢా
నరాగముతో మెలగుచు, తన యిద్దరియొక్క కప్పము లెన్న
దైనను గట్టెక్కునా అని ఆలోచించుచు, తన యిద్దరియొ
క్క సౌఖ్యముకొరకు ననేక విధములయిన కృతలు లోనై
కలకలకలకల కేశవరావునకు ఈ యుత్తరము కోపమున
విచారమునగూడ గలిగించెను. దక్షతలేదు ను కేశవరావు తన
భార్యవర్తనము తుడ కీర్తిగా మరలించినదని వినుట యెం
త నిగ్గు, యెంత విచారము, ఎంత యగౌరవము ఎంత ప్రా
ణపోకుట, ఇంక ప్రపంచములో అతడు బ్రతికియుండుటకు
వీలులేదంత యనగ గదా; ఎంత వాధయున్నను మగవాడు గ
నుకనున్న తనదేశమున వలె వలెదేశములో నుండుటచేతను, కొం
చెమైనను గౌరవమునకు లోటు గలగదని యెంత కాలక్షేప
ము చేయుచుండెను. తనకు కావలసిన కప్పుతు కుక్తిగా వా
దైవము కేశవరావు ఇంక చెన్నపురి వెళ్ల నవసరమెత్తున గ
దా! ఇప్పుటి కప్పకే కేశవరావు కలకలకల వచ్చి 9 మాసము
లైనది. ఇక్కడను రాగానే భర్తవారముతో నీ మామ మన
ములు గడచెను. చెన్నపురి వర్తకు కేశవరావుయొక్క తే
యమారయక తన భర్తవారమున కాలవ్యయమున ఇంకొకని కేశ
వరావునకు ను నియోగించెను. వాడు, కేశవరావు యొక్క
అనగ్గుల ఎట్లుండునో యోచించుచు. కేశవరావు భర్తయొక
వాధపడుచున్న దినుసుల లో నే యొక బంగారీబాబు
(జమీందారు) ఈ తన స్థితిని జూచి బాలి నొం ది
తనకు గొల్లలలన చిత్తశాంతిని నెమ్మదివరచి తనయొద్దనే
నెడిక 20వో. తీతముమీద నగొల్లగమిచ్చి యెక్కువ యభి
మానముతో ప్రేమించుచు నతనిగుణగణాంబులకు సంతోషించుచు
తనలోనే తనని చుంచితోకొకి తెచ్చుటకు సంసిద్ధుడై యుండె
ను. కేశవరావు ఉద్యోగము మనకువార భార్యకు తినుకవచ్చి
కలకలకల గౌరవముగా కాలక్షేపము చేయవచ్చునగదా.
యని తలంచుచుండ భార్యసంగతి యారీతిగా జరిగినదని. అనేక
విధముల చింతించుచు పిచ్చిబట్టినట్లు మనకుతిగా కాలము
గడపుచుండెను. అతడు వ్యాయముగా ఉద్యోగపుములన్నియు
నెరవేరుచు యజమానికి ననేకవిధములకు లాభములు కలుగ
జేయుటచే తనకు కేశవరావుకు కృమేణ నెడిక 30వో. తీతము
నిచ్చెను. మరి కొన్ని మాసములకు నెడిక 50 వో. తీతము
పెచ్చించెను. ఇట్లుండ తనకు బంగారీబాబు కేశవరావుని
బుటుంబును విషయము యగుచుండునను, కేశవరావు
తెలివితేటల యుంపవాడు గనుక యేదో యొకొక వ్యవహారపు
సంగతులతో నది మరలించుచుండుటయు జరుగుచువచ్చినది.

చెన్నపురిలో ఇంటియజమానుడు గుణమంజరి నతి కఠి
నముగా అద్దినను మై నిష్కంధియమడగా అతనిబంధువు
బల్లారికాపురముకు మలవారి యచ్చటనేయుండుటచేత గుణ
మంజరియొక్క ప్రస్తుతపు స్థితిగతినిచూచి యిట్టి సమయము
లో నవకారము చేయనియెడల నా మెగతి యేమికావలెనని
యోచించి యింటి కీమతలసిన వాడుగనిచ్చి నీ యామెను తన
యింటికి బల్లారి తీసికొనినెళ్లెను. మలవారిరావు చాల భవ
నంతుడు. గౌరవముగలవాడు. దయాంకేశవరణ గలవాడు. ఇక
గుణమంజరి బల్లారిలో మలవారిరావుయొద్దో దాసిని గూడ
చేయవలసినవచ్చినది. సావము! ఏమిచేయును. తనకుతిండిగూడ
గతిలేని సమయములోను వాధునియొక్క కేశవస్థితిజుట్టుగానుండి
గూరములో నున్న వ్యవహార, అతనిదగ్గరకు వెళ్లుటకు గాని అతని
సంగతి తెలిసికొనుటకుగాని యత్తరాలయినవ్యవహార ఏదో

భగవంతునికృపలన చావకుండ బ్రతికియుండుటకు నిదియు
నొకయోధామే అని తడరానిమాటలు వసుడు చెప్పరాని
నై వ్యయ ననుభవించుచు అట్లుగూడ తోచుచు యజమాను
రాణ (మలవారిరావుభార్య) చెప్పిన కనులెల్ల చేయనియెడల
తిండియైనను దొరకడుగదా యని యిట్లునే కాటకు నతి,
భారముగా గడుపు చుండెడిది. ఇట్లు కొన్ని దినములు నా
మాసములకు గడచిన పిమ్మట యజమానురాని వహోదయదగు
క్యామనుందరుడు అక్క గారి మాచే నిమిత్తము వచ్చెను
పరశ్రీ వాంఛాపత్రి దైవ క్యామనుందరుడు గుణమంజరిలో
నిడుగు వెట్టింది లగాయతు, గుణమంజరి సోదమ్యరతియొను.
బట్టి యామె యెంత, ఇక్కడి కేలవచ్చినది, యంత యం
దమైన శ్రీ కీదాసిని యేయని యొక్క గారిని క్షేపించెను
ఆమెయు తమ్మనికి హితవుగా నుండునటు లనుకూలముగా
జవాబిచ్చెను. అత క్యామనుందరుడు అక్క గారో గుణ
మంజరిమీద తనకు కోరిక ఉన్నదని తనకు తనలో లభ్యము
చేయవలసినదిగా చెప్పెను. గుణమంజరి యింటిలోనల చేయ
చున్న దాసినికీ అంత్య వస్తుమాట కనిపించుటలేదు. భగవ
నక రాత్రిఅనక యెల్ల కేలల ఇంటిపనియందే నియోగించ బడి
యుండెను. సావము! ఈగని విషయమై తలంచు కొనుట కై
నను తీరికలేక యుండెను గదా. ఇట్టి మోస్తరుగా గుణమం
జరి తిండి కొరకును, మానము కా పాడు కొనుట కై
కును, వగలు, రాత్రి కప్పకడి చెప్పినది యెల్లకు చేయ
చుండెను. ఇట్లుండ ఒక దినము సాయంత్రము
గుణమంజరిని యజమానురాణ పిలిచి గుణమంజరి! మాతమ్మ
డు క్యామనుందరుడు వచ్చియున్నాడు చూచి వాడుగదా; కాడు
చాలాబందివాడు. తనకు నన్న జామటకు ఇచ్చుటకు
వచ్చుచుండును. ఇకమంతు నీయను ప్రేమబట్టి మరలవచ్చు
చుండునుగాన వానికి నీమీద నుండే కోర్కెను నెరవేర్చును.
వాడికడనున్న కోణముల సామంతము ఇంటిని ఏమి
యొ చేయవచ్చునోలేదు. కానియెట్లునానాను వర్తింపును
తెలిసిందా? మాట్లాడజేమి? అని యడిగెను. పత్రికలాకోకు
జీయగు గుణమంజరి కాలగతి ననుసరించి దాసిని చేయుచు
న్నదిగాని ప్రవర్తన యెప్పుడును ముందడుగుండుటచేతను
వరపుతను లన్న సోదరసమాచలుగా నెయ్య దెలుకేతను,
యజమానురాణ చెప్పెడిమాటలు వినుటయే కప్పముగా నుండి
యేమియు జవాబు చెప్పనేక నశ్చేష్టము బొందెను కర్ణి
నొద్దయచ్చగల యజమానురాణ నీవు నామాట యింగికదంచని
వో మాయంబునుండ నక్కరలేదనియు, నిదయే కడనారిమాట
యనియు, విందువా, లేదా యనియు తెట్టిచి గుణమంజరి
నడిగెను. అమ్మా మీ నెల్లత్రకారము పోయెదనుగాని నేను
మీమాటలు వివరాలనని పోవుచుండ యజమానురాణ అట్లుగాని
చెప్పవలసిన బోధనన్నియు చెప్పెను. ఏమి చెప్పినా పర్యాయా
జరము లేకపోవుటచేత దీని వెడలగొట్టింట్లు తనభర్తకు తెలి
సివయెడల తనకుమాటకుచ్చనని గుణమంజరితో నరేరికు యిచ్చ
మా లేకున్న నిబ్బందిలేదు లే. నీ మొక్కసంగతి కనిపెట్టుటకు
నేను అడిగితినిలాని కేరయియు కాదని చెప్పెను. ఈదినము
లగా మరు గుణమంజరిని తనచుట్టును నిదరకున్న నెమ్మ
దని-లేదై నకుకల్పించుచు అతిపా మముగా మాయమండెను
ఎంతవాడయెను మనస్సు వలెదనిదై, భగవంతుని మీదనే
వారమునానీ యెట్టికైనను పొప్రపున్నయెడల సౌఖ్య
వదురును లేనియెడల యా రాసిరయతోనే పొప్రపు చెల్లు
నగాక యనిగుణమంజరి నిర్ధానచేసికొనినెను.

గుణమంజరి గౌరవము కడిమానలనుండి దాసిని
చేయుచున్నది. మలవారిరావు గుణమంజరి భర్తయగు కేశ
వరావు కొంత కై గుణమంజరిని తనయింటికి తీసికొని
వచ్చిన నాట నుండి యొక్క యిత్తు యా చేయ
యనే యుండెను కలకలకలకలకల తన స్థితిగతులకు
బంధువులకు కేశవరావు విషయమై వ్రాయవలసిగిరి (వాని
అతని యొక్కతము స్థితిగతులు జవాబు వ్రాయవలసినదా)
వ్రాసెను. ఎరరున్న కనుగోరకపోయిని. గాని మలవారిరావు
మేనల్లుడు మాత్రము కేశవరావు స్థితిగతులు యాత్తున్న కను
గాని కలకలకల వచ్చినది మొదలు ఇప్పుటివరకు జరిగిందంతయు
వివరించి వ్రాసెను. కేశవరావు నెల 1-కి యా 50 తీతముమీద
ఒక బంగారీబాబు (జమీందారు) యొద్ద పోలో నున్నాడని
యిదివరలోనే తెలియునగదా; ఈ ఉత్తరము సంగతులు
మలవారిరావుమాది కేశవరావు చాలా గౌరవము కల వాడని
యు, అట్టి వానికి తగిన భార్య గనుకనే గుణమంజరి నాయం
ట వ జకారివ్య మృదయుగా గల వాభార్యవద్ద గడుపునొన
గలిగిన దుయు గ్రహించి వీరి యిద్దరియొక్క దాంపత్యమునకు
కొంతకాల మిరితిని వియోగము కలిగించుటకు చింతించెను.

మలవారి రావోక కోటను గుణమంజరిని విలివి అమ్మ నీవు మాయంటికి వచ్చినవాటినుండియు నీయొక్క తేనుకొరకై నీభర్తయొక్క స్థితిగతులు కనుగొనియుంటిని. అతనికి కలకత్తాలో ఒక జమీందారువద్ద నెక్కి 50 జీతమియు, అతడు తేనుకొరక నున్నాడనియు వాస్తవము మేము మేములకు వద్దనుండి తరచుకొనినది. పోయిన నీవో చెప్పెడి తేనుకొరక నీభర్తయొక్క కేళరవాపుకు ఉత్తరము వ్రాసి నాను. అతడు వారములపున రాగలడు. ఇదివరలోపాతము నీవు కష్టపడుచుంటివో, యేమో నేనెన్నడు కనుగొనలేదు. నీవింక సౌఖ్యము పొందు దినములు వచ్చినవి. భగవంతుని దయా ప్రసారము తేనెంతకాలము మన మేమియు చేయజాలదు. నీవు విచారించుచున్నవే. అతడు తనభార్యవ్యభావమును మొదటినుండియు తెలిసియున్నవాడు గాన ఆమెను విలివి గుణమంజరి భర్తయొక్క సంగతి తెప్పి నీవిగడియ మొదలు గుణమంజరి మనకుమార్తెలకన్న వెక్కిరిగా చూడవలెను. ఇందులో నేమి త్రొక్కుతేదో జరిగిన మాటకన్నదని ఖండితముగా తెప్పెను. మలవారిరావుభార్య భర్త యాపంగతులు చెప్పిన తిరువాత ఇదివరలో గుణమంజరిని యెంతిహ్యంబుగా వాచుచుండెడిదో అంతదానిగా నిపుడు ఆదరించుచున్నది. చుంద్రోజులు వచ్చినపుడు గౌరవము దానికడేనచ్చును.

కలకత్తాలో కేళరవాపుకు మలవారిరావువద్దనుండి నీకు భర్తవస్తానని తెలియగలదనియు, నీయొక్క విచారము తొలగిపోవుననియు, కదిలినములు సెలవుతీసికొనితక్షణం రావలయుననియు వచ్చిన ఉత్తరము జూచి యాశ్చర్యనిడునట్లు దైమలవారిరావు యెవరో నేనెన్నడూ కనివిని యెవరగును. ఈ యన వాడు ఉత్తరమునా సురుగా వ్రాసినట్లు గారణమేమై యుండెను. అని ఆశించిచి యెట్టుకేలకు బల్లారోపుటకు నిశ్చయించుకొని యజమాంజరై సెలవు దరఖాస్తుచేయుగా తక్షణము చుంజూనచేయబడెను.

చెప్పినపుడో ఇదివరలో కేళరవాపు కాపురమున్న యంటి యజమానము కేళర రావుకు గుణమంజరి యెవరోనో లేదనియెనని ఉత్తరము వ్రాసినట్లు మలవారిరావుకు తెలిసి, దీనివిషయములో కేళరరావుకు సరియయిన వానిచ్చుటకు సునిధుడై యుండెను. తనభర్తయొక్క కేళర రావు కవుననియు, తినికొక సౌఖ్యపు దినములు సమీపించుచున్నదియు గుణమంజరి మనస్సునపట్టురానిసంతోషము మిలిమియించెను. అదియుగాక మునుపటి వీరభర్తయొక్క గొప్పవాడయినవాడనియు, ఆ నేక విధముల మనస్సున నువ్వెల్లూచుండెను.

మలవారి రావోక కోటను ఉదయము కిగంటలకు కోకిలికై రాలు తీసికొని కేళరవాపుకొరకొచ్చు సమయములో రైలు దిగి ను: కేళరరావు వచ్చి మలవారిరావు గారివద్ద యుడిగగా నేనేయని జవాబుచెప్పి మిఠవా కేళరగావుగాను అని అడుగగా అప్పు: నీ కేళరరావు జవాబుచెప్పెను. వాడు ఇద్దరు ఒకరినొకరు సదిగింకెన్నడును చూచి యుండకపోవుట చేతను, పరిచయములేక పోవుటచేతను, వారు కొంత కాలము తేనుకొరకవారములు మాటలాడి కొని భోజనమునకు వెళ్లిరి. భోజనము చేసికొని మరల చాండిలో కూర్చున్నప్పుడు మలవారిరావు కేళరరావుకుతో నతనిభార్యనుగలచెప్పినట్లు. భోజనము చూచిచోట కూర్చున్నప్పుడు కేళరరావు, మలవారిరావుని తనను విలివించి కార్యములుగా నిదివరలో చెప్పినపుడో కేళరరావు అదేవస్త్ర యింటి నుజమానుడు కేళరరావుకు వాడు ఇమెన శిఖ్రవాసిని మొదలు యావత్తుసంగతులు నేటివరకు తెప్పి తనకోసము కలకత్తా వ్రాసిన ఉత్తరములు, వాటి జవాబులు అన్నియు నిదర్శనప్రార్థనముగా చూపించి కేళర రావుయొక్క మనంబునంతున్నపరిచి అంత గుణమంజరిని విలివించి మరల నీ సంగతు లన్నియు తెప్పి వారివద్దరి వ్రాసికొని, మలవారిరావు సంతోషించి అదినము మొదలు వారిని ఆలును, కుమారులెవరె నెంచి పోలికందుకు తనయింటికి రావలయుననియు తన కేసనాయకు కావలసినను చేయుచుననియు, కేళరరావుకు, గుణమంజరికి తెప్పి కుమారులను కొత్తిగా కాపురమునకు బంపినట్లు గుణమంజరికి, కేళరరావుకు మరుట కిగింద రెండువేల రూపాయల విలువగల బంగారము, బట్టలు వస్త్ర రా సామానులు ఇచ్చి యొక్కరి సంతోషముగా నుద్దరింపకలెట్లెట్ల బంపెను.

సంగ్రామ పర్వం.

సంగ్రామ పర్వం నందిగాను, బందరు, జాంబలముకు గుర్రతల్లి, బాతుక, రాజాను, నెల్లూరు మున్నగు ప్రదేశములం దభ్యుత్థాపాముతో జరిగినవి.

తిలకుగారిపై కేసు.

పూనా, ఆగష్టు 7.—తిలకుగారు ప్రభుత్వ మామగారు చేసి, రాజద్రోహమున తీవ్రబోధించిన కేసు ఈదినము పూనా జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట విచారించబడినది.

జాంబాంబ, బారీష్టరు విన్నింగుగారు, తల్లికు పోనీకూటకు జేబార్ గారును పోనీకూటకు తరపున, జిల్లా జైస్తి, కర్రుడికార్, ఎకలూర్ గార్లు తిలకుగారి వక్షమునకు వాదించిరి.

పోనీకూటకును సాక్ష్యము మూలముగా ధృవపఱచుట చుంకిదరి విన్నింగుగారు పోగొట్టిరి. ముందు పోనీకూటకుకు కారణమై నేరమేమియో తెల్పదని జిల్లా గారనిరి.

తిలకుగారి యువశ్యాసమునుండి ఈ కింది విషయములు తిలకు తల్లివనమి, అవియే ప్రభుత్వ మామగారు రాజద్రోహమును ప్రబోధించినవనియు విన్నింగు గారిట్లు చెప్పిరి. (1) హిందూదేశమున బ్రిటిషువారి పాలనను ప్రాందవులను బానిసత్వమును నిరంకుశభవమునను సంచుచున్నది. (2) హిందూదేశమున బ్రిటిషువారు ప్రాందవుల యొగక్షేమములను గూర్చించరట. వానికోటను ప్రయత్నించరట. (3) వాకు నిరుచిధి పోజలమేలను పోటింక స్వార్థమును బ్రిటిషు దేశాధిపతిగారు మాత్రమే చూచుకొనుచుండురట. (4) జరుగవలసిన పనులు జరుపబడలేదు అట్టివానిని జరుపుట యందు కోర్కె యున్నట్లుగూడ కనబడుటలేదు అని వారి కెవరైన చూపి చెప్పిన అది వారవమానమని తలంచుచురట. గాన చారి ప్రభుత్వ చక్రవర్తి ప్రభుత్వమునాడట. (5) బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున కతిగర్హముకలదు. తన ప్రభుత్వమునటి ప్రభుత్వము లేదనకొనుచుండురట. (6) బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి యొక్కయు వారి యుద్దోగులయొక్కయు పనియంతయు పొట్టుపోసి కొనుటయేనట (7) కలెక్టరును, కమిషనరు మున్నగు వారెవరును అగత్యములేదట. (8) నానుమాకి)రుకు సమాజమునకు తప్ప తక్కిన బ్రిటిషుపరిపాలనంతయు అతిర్హలోపిసి నేనులయినామట. (9) 50 ఏండ్ల కాలమున నైం హిందూదేశమున క్యవరాల నకు దగినవిద్యను పోజలకు విగ్రహము వీయక పోయిరట (10) కనక విగ్రహమును కురాలన నర్చుట- త్వరకా లేది పోలయినట (11) హిందూదేశపు ప్రభుత్వమువారును వారి యుద్దోగులూను బాధ్యతగలవారై యుండియు హిందూదేశ నిజవిషయములను చక్రవర్తిగారిచే చెప్పక దాచెదరట. అందువలన సత్యాచుముజరుగుచుండుట లేదట (12) హిందూదేశము క్యవరాల నన్నింటిని భరించుచున్నందున రాజప్రతినిధి మున్నగు సుద్దోగులంతరింక గొప్పదీము లేరుట. (13) తమజీతమును నిరంకుశముగనుండుటయే ప్రభుత్వము వారును పోగుగొవ్వోగులూను చూచుకొనురట (14) క్యవరాలకాం దోళనమున కిదియే తగినకాలముట (15) హిందూదేశ క్యవరాల నాల న న న న న ప్రభుత్వమువారికి నప్పుడు గనక కాలకి యిప్పుడులేదట (16) హిందూదేశ పరిపాలనము చక్రవర్తిగారి కోరికకొరకు జరుగుట లేదట. (17) ఈప్రతినిధియో కలెనెనియుండినప్పుడు “ఇంత బాధము మనకు రావలయును. దాని పనులు చేసి ఇక్కడికి వంతుల సినదని” హిందూదేశపు గవర్నరు జనరలుకు వర్తమానముచ్చుచుండెదట (18) అట్టిప్రభుత్వము చుంచి ప్రభుత్వమువారుట. (19) అట్టిప్రభుత్వమును నిర్దోహమువారాగి కాలమున పొమ్మెంటువా రామోదించియుండలేదట (20) ప్రభుత్వము వారిని వారియుద్దోగులకు ఇక్కడికి రావలయునని హిందూదేశమున నెవ్వరునుపించలేదట (21) ప్రభుత్వమువారికి ఉపార భాగమును వైరుమ్యమును లేదు- పోజలంత మొకపెట్టుకొనినను ప్రజలూటలను లెక్కనీయరట. వారాచావలను తొలగింపరట. (22) ప్రభుత్వమువారి తనయందలి తాళములను తాను చూచుకొనలేరట (23) ప్రభుత్వమువారు తన పూచీ యందుగల కనులను తానుగొల్పిరింక అసద్దచేయుచుండుటచే వారి ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమేకాదట. (24) భారతీయులను కనువులకై చూచుచున్నారట. (25) తోజులు క్యవరాలవా విషయమున బోధిత వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వము వారట్టి ప్రజల ననరతికి నెట్టిచేయుదురట

అటుతరువాతపోలీసు నలుగురొక్కరును, సురాటి ముహురండు రైటుగారు, (ర్యంబులికాజీ దత్తే) అనువరకు పరీక్షించబడెను. పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలు నైడర్ గారు తన్ను గత మేమునమున దెల్లూరునుండి జరిగిన రాష్ట్రము

సభకు వంపిరినియు, మే 1 వ తేదీని తిలకుగారి యువశ్యాసమును తాను చరాటి భావమును వ్రాసుకొంటినియు నరకు చెప్పెను.

అటుపై సాక్షి వారు వ్రాసికొనిన ముద్రాపాదు నోటులుగ్గను దాఖలు చేసెను.

తరువాత కిన్నింగు సాక్షి యిట్లుచెప్పెను-“సభకు నేను వివిధభావములను వచ్చిరి. మే 31వ తేదీని అనామ్యును నగరమున తిలకుగారు రువ్వనించినప్పుడు నీవచ్చట చుంటిని. దానిని గూడ నేను ముద్రాపాదున వ్రాసికొంటిని. అక్కడి సభకును ఆ నేనువచ్చిరి. అనామ్యునునగరమునందే వారు 1వతేదీని తిలకుగారు రువ్వనించినప్పుడు నేనుపోయి వారి యువశ్యాసమును ముద్రాపాదున తీసికొంటిని. నేను తీసికొనిన ముద్రాపాదునంతయును సాధ్యమైనంతవరకు క్రమముగానే వ్రాసికొంటిని ”

వ్రాసినవరకు విలివించబడెను. గవర్నరు మెంటు ప్రావ్యభావల భామంతికిరణ కార్యాలయమునకు తుదొగిగాను న్ను ఆనంత కుమారరావుగారు శుకవార విచారించబడి. “తన కచ్చేరియందు తన కీరుబడి నుగాటి యువశ్యాసముల భామంతి కరణమున తిప్పలేదని చూచితిని” అతిమ చెప్పెను. ఆనంతకుమారుడు అంతకుతానే భామంతి కరణము చేసలేదు. ఇతరులు చేసినవానిని సరిజూచెను.

అంతట విన్నింగుగారు లేచి ఇంగ్లీషు తోతులు దాఖలు చేయుగా నుచురావ్వు) తోతులే దాఖలు కావవలె నని జిల్లాగారనిరి. గాని, ఇంగ్లీషు తోతులనే కోర్టువా రంగీకరింపి. పిమ్మట విన్నింగుగారు ఇదివరకు తిలకుగారిపై వచ్చిన అభియోగములన్నిటిని ఒక బాసికగా వ్రాసి కోర్టువారికి పంపించిరి.

ఈ ప్రక్రియనుచూచి జిల్లా గారు వెలగండి “ఈ బాసికా నే నెక్కడ కింద ఈ సమయమున దాఖలు చేయుచున్నారని” ప్రశ్నించిరి. కేసు అంతయు రుజువై తీకు చెప్పబోవు నప్పుడు దీని సమర్పించిన యెడల అక్క ముందును. బహుశ: దీనివలన తీకు ఎక్కువ చేయబడవచ్చును. మొదట ప్రాసిక్యూరుకు యజువులేసి తిలకుగారి నెట్లు 108వ సెక్షను క్రింద తీక్షింపవచ్చునో తెలియబడెడి అటుపై మీవాసికాను దాఖలు చేయదని జిల్లా గారు వాదించిరి.

ఇది యందటికిని చెలిసిన బ్లావ మేముల మేజిస్ట్రేటుగారింకి.

తాము చెప్పుటలకును బట్టి కోర్టువారు తన్ను అక్రమమున దీక్షాకర్తలేదనియు, కేసు ఇప్పుడున్న స్థితిలో నుండగా ప్రాసిక్యూరుకువార జాబితాను దాఖలు చేయకదని యు దాఖలు చేసినను కోర్టువారంగీకరింపరాదనియు జిల్లా గారు చెప్పిరి. కోర్టువాడుదాని దాఖలుచేసి కొనియెవల అదేకేసు రికార్డులలో చేయెను. అప్పుడు కేసు కొండుముచే కోర్టువాడు దానిని చూడవలసి యుండును. ఇదివిషయముగా దేఫెన్సెక్లర్కును వచ్చును గదా. అది జిల్లా గారింకి.

జిల్లా గారు కొంతటిదవు వాదించిన పిమ్మట మేజిస్ట్రేటు గారు జాబితాను దాఖలు చేసికొనవచ్చునని చెప్పిరి.

తిరువాత ఆజూరితా కోర్టులో చదువబడినది ఒక కేసు నందు తిలకుగారికి 18 మాసములు. ఇంకొక కేసులో 5 సంవత్సరములును కారాగృహ వాసమును యా 1000 రూపాయలను విధింపబడినవి అనావితలో నుండెను. ఈ అభియోగములను కీక్షలకు జిల్లా గారిప్పుకొనిరి. వారి జిల్లావా ముఠా (ప్రభుత్వమువారిచే వాషకుచేయుటయేనని చెప్పిరి.

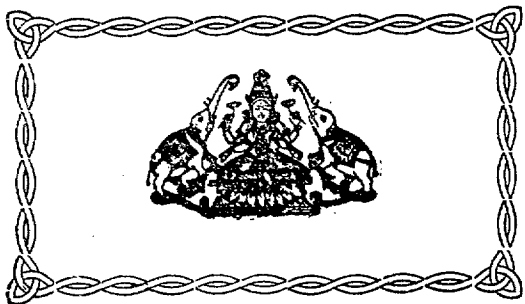
ఇంక నేను కేసునున్నా చెప్పవలసినదీలేదని విన్నింగు గారు ముచ్చుండిరి.

ఇట్టికార్యక్రమము తిలకుత్యాగ్యమును ముచ్చుదని జిల్లా గారిని. మొదట తిలకుగారు యువశ్యాసముననే యే భాగములలో ఆక్షేపణలన్నవియు ప్రాసిక్యూరును చేయుగాను చెప్పలేదు. తిలకు సంతోషముగానున్న కొన్నివిషయములను ముట్టుకు విన్నింగుగారు విడిచిరి. వారి ఇదిచావపు. మొదట ఉంవ్యాసము అన్నియు ఆక్షేపణయులుగా నున్నవిని విన్నింగుగారు చెప్పెను. తిరువాత తిరువశ్యాసములయందు కొన్ని విషయములనుమాత్రమే విన్నవించివచ్చితిని కోర్టు వారి కిచ్చిరి. అవిషయములన్నిటినినెవ వివరముగా వ్రాసులేదు. చూడక చేతయును, ప్రకరణసంఖ్యకు మార్తెము వ్రాసిరి. తిలవాదనుంతయు ఆపేట సంఖ్యకును, ప్రకరణసంఖ్యకును సంబంధించినట్లకే చెప్పక ఉంవశ్యాసములన్నిటినిగూర్చి వాదించెదనని జిల్లా గారినిరి.

తిలకువారి జిల్లా గారు పోనీకూటకును వానిని వ్రాసు పరీక్షచేయుట కారంభించుటకుండును కొంతటిపు ముద్రాపాదు ప్రుక్షకులను పరీక్షించ గోరి, మరలవిచారణ చేయవలయు

విషయానుక్రమణిక.

గుణమంజరి (చిత్రకథ)	2
తెలకుగారికేసు	3
ప్రధానవ్యాసము	
మనరాజధాని బ్యాంకు	4
బంగారీలకు నెలకొల్పితి	5
జర్మనీల దుమ్మరికర్తనము	6
విరోధా మహాసంగ్రామము	
విదేశ తంత్రీవార్తలు	7
దేశీయ తంత్రీవార్తలు	8-9
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రామము	10-11-12



ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ ఆగష్టునెల 8-వ తేది
మంగళవారము.

మనరాజధాని బ్యాంకు

వ్యాపారమునకు నేటి యుగమున ద్రవ్య మ
త్యాగశక్తికము. ఎంత ధనవంతునివద్దనేని ఎల్లప్పుడు
ద్రవ్యముండునను మాట యజ్ఞము. అచ్చట నొక
కొంత ఇచ్చట నొక కొంత మరియొకచోట మరి
యింత ఈరీతిగా పదిమూలలలో పదివనలకుగాను
వ్యయమగుచునే యుండును. ఆర్జనను అభిలషించు
ప్రతి ధనవంతుడును తన చేతిలోని ద్రవ్యమును
క్రిష్టచునేయుండును గాని ఒకచోట మూటగట్టి
పడవైచి యుంచడు. కాబట్టి తన కవసరమై సంద
ర్భముపడిన నిమేషమున తనవద్ద ద్రవ్యము లేని
స్థితిలోనూడ నాతి డుండుట సంభవించుచున్నది.
ఇక సామాన్యుల సంగతి చెప్పటే యవసరము
కాదు. అనేకులు వ్యాపారస్థులు ఏపదిరూపాయల
అప్పు పుట్టించుకొనివచ్చి దానినే అనేక రూప
ములుగా క్రీప్రి క్రీప్రి వేలకొలదివ్యాపారము జరు
పుచున్నారు. ఇది వ్యాపారాంగణమున నేటిదినము
అంగీకృతమైన పద్ధతియేగాని పేరుగాదు. దేశమున
సెంతద్రవ్యము ఈరీతిగా నిమేష నిమేషమును చేతి
నుండి చేతికి మోడుచు వచ్చునో అంత వేగముగా
అంతనిష్ఠులముగా వ్యాపారము అభివృద్ధి యగుచుం
డును. వ్యాపారమునకు సత్వినసరముగా ఈ మహా
సాధనమును సమకూర్చుటకే నేటిదినపు బ్యాం
కులు సర్వాంగసంపూర్ణము గా వెలసియున్నవి. అట్టి
బ్యాంకులు విశేషముగా ని దేశమున లే వనియు
తెన్నాలమున వ్యాపార పరిశ్రమల కాధికాను
కూలములు కురుచ లనియు సప్రదర్శము తజ్ఞులు
పెట్టుచుండెను మొరలు మా చదువరులు వినియే
యుందురు. ఉన్న స్వల్ప సంఖ్యలు గల బ్యాంకు
లలోను నుత్తము లనిపించుకొనునవి అన్ని యను
చాశ్చాత్మ్యల చేతులలో నున్నవి. కలకత్తా, బాం
బయి, మద్రాసు బ్యాంకు లనునవి ముఖ్యతమ
ములు. వీనిలోను వీని శాఖలలోను ప్రభుత్వము

వారు తమ నిలువ ద్రవ్యమును ఉంచుచున్నారు.
ఆ ద్రవ్యము అల్పము స్వల్పము గాదు 1899 లో
వారమునకు 38.60 లక్షలుగా నుండినది క్రమ
క్రమముగా 188.72 లక్షలకు ఎక్కిపోయినది.
ఈ ద్రవ్యము ఈ రీతిగా నుంచుటకు కారణ మొకటి
యుండవలెను. కొన్ని నిబంధన లేర్పరచుకొనియే
ప్రభుత్వమువారు ఈ బ్యాంకులలో తమ ద్రవ్య
మును పెట్టుచున్నారు. మొట్ట మొదటి వరత్తు
కొంత మొత్తముదనుక ప్రభుత్వమువారే నిమే
షమున నడిగిన నా నిమేషముననే ఈ బ్యాంకులు
తిరిగి యియ్యవలయును. రెండవ వరత్తు :
హైందవ వ్యాపారమునకు లోడ్వడ
వలయును. మూడవ వరత్తు : ప్రభుత్వము
వారి నోటులకు నాణ్యములు ఇయ్యవలయును.
దినదినప్రవర్ధమానమగు నిలువను ఈ బ్యాంకు
లలో పెట్టుటకు మరియొక కారణము ఈ బ్యాం
కులు ఎక్కువశాఖ లేర్పరచి దేశములోని ఎక్కువ
భాగమునకు పై చెప్పిన రీతులను తోడ్పడవలయు
ననుట. ఇన్ని విధములుగానీ బ్యాంకులు ప్రభుత్వము
వారికి తోడ్పడుటవలన ప్రభుత్వమువారు బ్యాం
కుల వారివద్ద పెట్టు ద్రవ్యమున విశేష భాగము
నకు వడ్డీకొరుటేలేదు. కొంతమితికి ద్రవ్యమునిలువ
తగ్గిపోయిన యెడల ప్రభుత్వము వారే ఆయా
బ్యాంకు ఆయాసమయమున అప్పులపై తీసికొను
అధమ పక్షమువడ్డిన తక్కువ ద్రవ్యముపై కట్టి
యిత్తురు. ఇంతేకాదు. సంవత్సరమునకు ఇంతయని
మొత్తముగా నీ బ్యాంకులకు ప్రభుత్వమువారు
బత్తెముకూడ ఇచ్చుట కలదు. మూడు రాజధాని
బ్యాంకులకును ప్రభుత్వమువారిచ్చు బత్తెమును
అందులో వారు వడ్డీలేక పెట్టవలసిన ద్రవ్యము
యొక్క అధమమితియు సీక్రిడ ఇచ్చుచున్నాము.

బ్యాంకు	బత్తెము వరసలు	అధమము నిలవ వరసలు
బంగారీబ్యాంకు	2,900	288,800
మద్రాసుబ్యాంకు	800	120,000
బాంబయిబ్యాంకు	800	188,000

నిజముగా ప్రభుత్వమువారు అధమమితి కె
తో యెక్కువగా బ్యాంకులలో నిలువయుంచుట
యాచారము. బంగారీబ్యాంకులో 4,67,000 సవ
రనులు మొదలు 533,000ల సవరనుల వరకును
నుంచుచున్నారు. మద్రాసు బ్యాంకులో 133,000
సవరనులకు పైబడియే పెట్టుచున్నారు. బాంబయి
బ్యాంకులో 267,000 సవరనులు మొదలు
333,000 ల సవరనుల వరకు పెట్టుచున్నారు. ఇట్లు
ప్రభుత్వమువారు నిలువ యుంచుటయే గాక హైం
దవప్రముఖులును ఎంతేని ద్రవ్యము నిలువపెట్టు
చున్నారు. హైందవులు భాగస్వామ్యముచుగూడ
గడించివారు. కడచిన సంవత్సరకార్యలవేదకమును
బట్టి చూడగా మద్రాసు బ్యాంకులోని ద్రవ్యము
ఈ క్రిందిరీతిని కానవచ్చుచున్నది.

	లక్షలు రూపాయలు
హైందవులు పెట్టినముల	
ద్రవ్యము, భాగదృష్టియు	82
హైందవులు పెట్టిన డిపాజిట్టులు	270
	352
ప్రభుత్వమువారి డిపాజిట్టులు	115
	467
హైందవతరల భాగద్రవ్యాధికము	108
" డిపాజిట్టులు	648
	756

బ్యాంకువారిచ్చిన లెక్కలనుబట్టియే మొత్తము
ద్రవ్యములో మూడవవంతుకు పైబడి హైందవు
లయు హైందవప్రజలయు ద్రవ్య మున్నది. ఇట్లు
న్నను బ్యాంకు డైరెక్టరులలో నొక్కడైనను
హైందవుడు లేడు. బ్యాంకు కార్యనిర్వాహకులు
533 గు నున్నారు. వీరిలో నొక్కడు మాత్రము
హైందవుడు, తక్కుంగలనా రెల్లరును చాశ్చా
త్మ్యులు. ఈ రీతిగా చాశ్చాత్మ్యప్రాబల్యమే యుండ
రాదనియును హైందవ ప్రాతినిధ్య మిప్పించుటకు
ప్రభుత్వమువారు పాటుపడవలసిన దనియు మన
ప్రముఖు లిటీవల మొగపెట్టుకొనిరి. హైందవ
వ్యాపారమునకు నెక్కువ ప్రోత్సాహమీ చాశ్చా
త్మ్య డైరెక్టరులు కార్యనిర్వాహకులును చూపుట
లేదనియు మనవారు ఘోషించుచు వచ్చియున్నా
రు. కన్నటిదినము మద్రాసు బ్యాంకి కార్యదర్శి
గాను గత సంవత్సర కార్యనివేదకమును సమర్పిం
చుచు న్యూ ఇండియాలో ఇదివరకు ప్రకటితమైన
యొక లేఖను పురస్కరించుకొని ఈ విమర్శకు
ప్రత్యుత్తర మీయ ప్రయత్నించిరి. వ్యాపారము
నకుగాను అడ్వాన్సుఅప్పులు కడచిన జూన్ ముప్పది
యవ తేదినాడు 710 లక్షలు లెక్క వచ్చినదట.
ఇందులో నూటికి 73½ వంతున హైందవులకు
నిచ్చినదేయట. 197 లక్ష శీ యితరులకు ఇచ్చినదట!
ఇంకను హైందవ వ్యాపారస్థులకు సాయముచేసు
లేదని యందురా యని కార్యదర్శి గారడుగుచు
న్నారు. కన్నులుమూసికొని హైందవులు లోబడి
పోదురని కార్యదర్శిగాను ఎంచుకుంటు చిత్రము.
ఇది యుద్ధకాలము. చాశ్చాత్మ్య వ్యాపారస్థుల యా
టలు సాగుతరుణముకాదు. వారు కోరుద్రవ్యమును
తగ్గిపోయియున్నది. బ్యాంకులో ద్రవ్యము నిలువ
పెట్టుకొనిన వడ్డీగిట్టవలదా? పూర్వమేమి చేసియుండి
నను హైందవులకు నిప్పుడిచ్చినయెడల నేడుచూడు
మే మెంత యుదాహరణలు అనియెనను ననవచ్చును
గదా! ఇది యొక దృష్టిపథము. ఇంకొక దృష్టిపథ
మును గలదు. హైందవులకు అడ్వాన్సులు ఇచ్చిన
మాత్రమున హైందవ వ్యాపారపరిశ్రమల యభి
వృద్ధికి ద్రవ్యముతోడ్పడినదని తలంపరాదు చాశ్చా
త్మ్య వ్యాపారస్థులవని జరుపుటకే యెందరో హైం
దవ మధ్యవర్తులు అడ్వాన్సులు సంపాదించియుండ
వచ్చును. ఇట్టిద్రవ్యమెంత హైందవులకిచ్చిన అడ్వా
న్సుల మొత్తములో చేరియున్నదో యెరుకపడిన
గదా నిజస్థితి తెలియవచ్చుట! మద్రాసుబ్యాంకు
వారు 4 ప్రతి యంత్రాగారములకు కి బ్యాటు
మిల్లులకు 110 బియ్యపుమరలకు 22 ప్రత్తిపెన్ను
లకు 16నూనెపెన్నులకు ఇంకా ఎన్ని యెన్నోకర్కా
గారములకు ఆర్థికసహాయము చేయుచున్నారట!
హైందవప్రాతినిధ్య మొన్న యెడల ఇంకను నెంతో
ఫలప్రద పరిశ్రమలకు లోడుగావచ్చు నని కదా
హైందవుల మొర. కార్యదర్శిగారు ఇంకను ఎన్ని
యోవిధములుగా తమ బ్యాంకుకు హైందవవ్యాపా
రమునెడల గల అన్యజ్ఞప్రేమను వ్యక్తపరచి
నారు. సరసాపురము, గుడివాడ, తెనాలి, కేపల్లి
ఇట్టి దూర దూర గ్రామములలో రైతులకు
తోడ్పడి సాహాయకారులవారినుండి వారిని మద్రాసు
బ్యాంకువారు తప్పించుచున్నారట! చక్కని
పనియే. అందులకు హైందవులు తప్పక కృతజ్ఞత
చూపగలరు. కాని ఒక్కప్రశ్న మాత్ర మిచ్చుట

నడుగక తప్పును. లక్షలకొలది కోట్లకొలది ద్రవ్యము పెట్టుకొని హైందవభూమిలో వ్యాపారము చేయునప్పుడు మద్రాసు బ్యాంకువారు తమకుమీఁచేసికొనుటలో హైందవులకు కూడ కొంతమేల్లు చేయక యుండగలరా? ఆమేలు నొకమేలుగా వర్ణింప దలచుకొనిన వర్ణింపవచ్చును. వాదము కొరకు మద్రాసు బ్యాంకు కార్యనిర్వాహకులు మేలే చేయుచున్నారని యొక్కకొనినను హైందవ ప్రభుత్వము వారి ద్రవ్యము ఆ బ్యాంకులో లక్షల కొలది యుండునప్పుడు హైందవ వ్యక్తుల ద్రవ్యమును లక్షలకొలది నిడబడిన పిదప ఏడేండు ముగ్గురు డైరెక్టరులలో నొక్కడైన హైందవు డుండవలెనని కోరుట యన్యాయ మగునా? పరమన్యాయ మగునా? ఇట్టికోరికను బ్యాంకువారు లక్ష్యపెట్టకపోవుట మొదటిగోచరము. ఆంధ్రాశాసనజరిపి దక్షిణ ఇండియా వర్తక సంఘమువారు ఈ బ్యాంకునకును ప్రభుత్వమువారికిని గల మరత్తుతీర్మానమునకులు కోరగా ప్రభుత్వాధికారు లీయక రహస్యబని ప్రత్యుత్తర మిచ్చుట రెండవ లోపము. ఈ రెండును కంటి కగపించుచుండ ఇంకను హైందవుల లాభము అనే మెను కనిపెట్టుచున్నా మని బ్యాంకు కార్యదర్శిగారి రెంత గట్టిగా నొక్కన నేమి ఫలము?

బంగాలీలకు సైనిక వృత్తి.

క్రమ క్రమముగా బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు హైందవుల హక్కులను ప్రసాదించుటకు ఆలోచించుచున్నట్లున్నది. నేటిదివపు తంత్రీవార్తలలో నొక తంత్రీవార్త వంగరాష్ట్రమునకు సంబంధించినది గమనింపదగి యున్నది. కార్మికేలు ప్రభువుగారు ఆ కరగణామొక్క శాసన నిర్మాణ సభలో నుపన్యసించుచు వంగరాష్ట్రమున హైందవ సైన్య నిర్మాణమును గురించి ఇండియా ప్రభుత్వము వారు చేయనొచ్చిన ప్రయోగమును వివరించిరి. బంగాలీ సైన్యములను సిద్ధముచేయుట తగునా యను విషయము ఇండియా ప్రభుత్వము వారు సేనాధికారితో గూడ కొంత కాలముగా నాలోచించినారట! క్రస్తుతము రెండు కంపెనీలు కాల్యలము సిద్ధము చేయునట్లు ఏర్పరచినారట! ఇదివరలో ఇండియా సైన్యములు ఏయే మరత్తుల మీద నియమితము లగుచున్నవో ఆయా మరత్తుల ననుసరించియే ఈ కంపెనీలు సిద్ధముకాగలవు. ఈ కంపెనీలలో అధికారు లెవ్వరుగ నుండువోనాకు నందిన తంత్రీవార్తనుబట్టి అర్థమగుచుండ లేదుగాని హైందవులకే సైనికోద్యోగములును ఇతరుల గాక యని నమ్ముచున్నాము. ఎఱైనను రమారము వేయి మంది వంగరాష్ట్రజులను సైన్యముగా నేర్పరచుటకు షల్కసుఫ్టు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించి వారనుట స్పష్టము. కార్మికేలు ప్రభువు దీని యర్థమును విప్పి విప్పి ప్రకటించినారు. ఇది సందిగ్ధ సమయముగా నున్నను ఇండియా ప్రభుత్వము వారు బంగాలీలకు సైనిక సేవా శారవము నందించుటకు వెనుదీసి యుండలేదట! బంగాలీలు సంవేదనాపరులును త్వరపడినారును నైనందున నీ స్వాతంత్ర్యమును ఆర్జి విగ్రహము చూపి ఫలవంతము చేసికొనవలయునట! మల్లికుగారు బంగాలీమున సిద్ధివరలో చేయుచు వచ్చిన సంతోష ఈ రీతిగా హానిమించిన దనుటకు సంసియము లేదు. కార్మికేలు ప్రభువుగారు చెప్పు రీతిని సున వంగనోదయులు అచ్చిన తరుణమును చక్కగా విని యోగించుకొని ప్రభుత్వమువారు ప్రయోగమును సరియైన వ్యాగముననే చేసినారనుటను నిరూపించి హైందవభూమి యంతటను ఇట్టి కంపెనీ లెన్నియో ని యేర్పడు నట్లుగా ప్రవర్తించ

వలసి యుండును. కార్మికేలు ప్రభువుగారి మాటలవలననే ప్రభుత్వమువారికి హైందవుల యెడ విశ్వాసము చాలి యుండలేదను సూచన కానవచ్చుట మాత్రము విషాదకరము. ప్రభుత్వమువారి యనుచూసమును మాని నేను వంగరాష్ట్రమున నేర్పరచిన రీతినే క్రతిపరగణాలోను కంపెనీలను సిద్ధముచేసి సర్వహైందవ భూమికిని సంబోధము కలిగించినయెడల ఎంతో మేలు కలుగగలదు. సంఖ్యలను ముందునకు కావలసిన హెచ్చించు కొనవచ్చును. హైందవ భూమిలోని క్రతి కరగణాలోను హైందవ భూమిలోని క్రతి జాతియు విచ్చిక్ సైనికోద్యోగమునకు నర్హుమని ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిన యెడల జనింపనుండు నుత్సాహము మిక్కిలి కార్యాచుకూలముగా నుండునని మానవ్యుకము. షల్కసుఫ్టు ప్రభువుగారు విచ్చేసినప్పుడే ఏదీయో సైనిక లాభము హైందవ భూమికి కలిగింప నేతెంచిన వారని అభిప్రాయపడితిమి. ఆ యభిప్రాయము నేటికి ఫలించుచూచన దోచుచున్నది. వంగరాష్ట్ర జలకే విచ్చిక్ సైనిక సేవా స్వాతంత్ర్యమును కలుగజేసిన షల్కసుఫ్టు ప్రభువుగారు ఇతరుల కట్టి స్వాతంత్ర్యము నిచ్చుటకు వెనుదీయజాలరు. వారికి మనస్సునకు నచ్చునట్లు ఈ విషయమున ఆంధ్రాశాసన జరుగుట మాత్రమే అవసరముగా గన్పించుచున్నది. అంతట అందరకు విచ్చిక్ సేనా వృత్తికి స్వాతంత్ర్యము కల దనుటను తెలియబరచుటలో గూడ షల్కసుఫ్టు ప్రభువుగారు ఇంకొక సంగతిని ఆలోచింపవలసి యుండును ఏర్పడనుండు కంపెనీలు కార్మికేలు ప్రభువుగారు చెప్పిన మాటలవలన సామాన్యముగా హైందవ కంపెనీలకు నిరుమితమైన హక్కులను—జీతములు, సెలవులు, ఉపకార వేతనములు మున్నగువానిని—మాత్రమే కలవై యుండునట హైందవభూమి నుండగా నైనను హైందవుల కొక పద్ధతి సాశ్చాత్మ్యంల కొకపద్ధతి పెట్టుటయే సరిగాదు. కాని సాశ్చాత్మ్యము మాత్రభూమి వదలిపెట్టి కడుదూరము వచ్చినవారని ఇచ్చట సమాధానము చెప్పుకొనవచ్చును. హైందవ వైచ్చిక్ సైన్యములను ఇతర దేశములకు గొని పోయినప్పుడు అచ్చట ఈ దర్జావాకి జరుగు శారవములు జరుగక యుండట విరి కొకవిధముగా అవసర కరముగా నుండకపోదు. ద్రవ్యమున కాశించి యుద్ధ భటత్వమును గైకొను వారి మాట వేరు. స్థానిక వైచ్చిక్ సైన్యముల మాట వేరు. వారు సామాన్యముగా నిరక్షరకుటుంబములుగా నుండును వీరి సనేకులు చక్కని విద్యావంతు లుండును. శ్రీమంతులును నుండిన నుండవచ్చును. నిరక్షర కుటుంబము నూక్యశారవముల గణన లేదు. విద్యావంతులకు శ్రీమంతులకు సామాన్యముగా కీర్తి శారవముల మీదనేతర. కాబట్టి సైనికవృత్తికి నియమితమగు చూడిన కటాలముల రీతినే విచ్చిక్ కటాలములను గూడ జూతుమని ప్రభుత్వాధికారులు నిర్ణయించుకొనినయెడల ఇతర భూములలో తరు దర్జావారిలో వీరు పోషుకొని అసంతృప్తి నొందవలసిన తరుణము రావూనను. దీనిని మొదటనే కాచుకొనుట మంచిది. హైందవభూమినుండి విచ్చిక్ముగా యుద్ధరంగమున కేట సర్వ సైన్యములను ఆంగ్ల హైందవభేదము కాని ఆంగ్ల హైందవ హైందవ భేదములను గాని చూడక ఏకరీతిన మన్నించుట శ్రేయో జాయించును. ఆంగ్లశారవమునకు హాని తెచ్చిపెట్టుచు హైందవులు తిరుణమును వినియోగించుకొన లేదని మాత్రము ప్రోపివేయక యుండుట ప్రభుత్వము వారికి ధర్మము. కార్మికేలు ప్రభువుగారు బంగాలీలకు బుద్ధి చెప్పనప్పుడు ఈ విషయమును స్మరించుకొని ఇప్పుడు తలపెట్టబడిన

పద్ధతిలో స్వల్పసంస్కార మనవసరమని ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలియపరచియుండిన బాగుండి యుండును. షల్కసుఫ్టుగారే ఈ యావశ్యకతను గమనింతురు గాక. ఎటులైనను హైందవభూమి యెదురు చూచుచుండిన రీతినే షల్కసుఫ్టు ప్రభువుగారు సైనిక కక్షముగా స్వాతంత్ర్యములు వ్యాపింపజేయు నుద్దేశమును సూచించుట శుభంకరము.

మరల రైల్వే గోల.

నేటిదినము తెనాలినుండి యొక తంత్రీవార్త వచ్చినది. అందులోని వాక్యములను వినుడు.

“నెలగా వేగనుల సరఫరాకేదు. దివము సరఫరానిలది పోయినది. 50,000 బస్తాలు ఎగుమతికై కడి యున్నవి. మిల్లులలో సరకునిండిపోయినది. పని ఆగిపోయినది. కేయితుండి జూలీలకు పనిలేదు. తిండిలేదు. మిక్కిలి అపారమగు నష్టము కలుగుచున్నది.”

ఈ మాటలు తెనాలి వ్యాపార సంఘపు కార్యదర్శిగారివి. రాజమండ్రి తంత్రీవార్త విషయమున ట్రాఫిక్ మేనేజరుగారి ప్రత్యుత్తరము నేడే ప్రకటితమయినది. కడదిన మూడు నెలలుగా ఈ క్రింది రీతిన రాజమండ్రిలో వేగములు భక్తి చేసినారట.

మే 386
జూన్ 426
జూలై 276

కాబట్టి మూడునూసములుగా సరకు నిలువ యున్నదని ట్రాఫిక్ మేనేజరు గారు అంగీకరింప జాలరట! కాని కంపెనీవారి ఈ శాస్త్రశాఖమీద నేలబాగు ఎక్కువగా మోయవలసి యుండుటచేత తాము సరకు రాకపోకలకు కొంత నిరోధింప వలసి వచ్చినదట! వేగములేక కష్టము కలుగ లేదటగాని రైల్వేలో నిండు వేగనులకు ఖాళీ వేగనులకు తావుదొరకక కష్టము కలిగినదట! ఈ వాద మొర సారస్యముగా నైననున్నది. అంకలేచెప్పుచున్నవి. మూడు మాసములలో తగ్గునలకలిగినది. మేలోని 386 జూనులో 426 అయినను చాలలేదనుట స్పష్టము. జూలైలో 276 వేగములే యగుటచేత పూర్ణముగా నిరోధము కలిగినదనుట యును స్పష్టతరము. కారణము లేమియైనను కానిండు. వేగములు సరఫరాకాలేదనుట ట్రాఫిక్ మేనేజరు గారే యొక్కకొను చున్నారు. రాజమండ్రి కథ అట్లు? నేటి కథ ఇట్లు? కథలేమో నిజము. వ్యాపారస్థులచివ్వు మేమో సిద్ధము. కూలీలకు కూషలేకుండుటయేమో తప్పును. కాని రైల్వేవారి తప్పునుగాదు. వారివద్ద వేగములును తక్కువలేవు. విరు వారు విశ్వసీతురనియే నా యిట్టివాదములు పెట్టుట! “మాచేతిలోని కీలుబొమ్ములు వీరు. మమ్మేమి చేయగల”రను ధైర్యముకదా రైల్వే యధికారుల నిట్లాడించు చున్నది.

చివరిపాఠ

ప్రాప్త్యాణ శాసనాను లింకను జీవహింసకు కారకులగుచుండుట కడుంగదు కోరవలయును. తెజవావనవద్ద విశ్వ శాధనలీయని కలదట! అచ్చట శాంతానంద్య దేశత యున్నట! ఆమె ప్రీత్యర్థము కేలకొని జీవహింస హింసనంచున్నట! ఈ హింసకు ప్రాప్త్యాణు లొక కొండలు కారకులట! ఈ విషయములను మాత్రంకొల్పి ఆంజనేయ దాసుగారు వాగ్దామచున్నాడు. తాము ఈ దురాగతముల మాన్పుటకు సంసిద్ధులయి యుండుటయు తెలియజేయుచున్నాడు. కొండ దురాగతములను గూడ వీరు సిద్ధముచేసి జీవ హింసను ఖండింప బుద్ధులున్నారట! ఈ సూక్ష్మమంతిము బాధా వాల్మీకిగారున్నది. దేశశాంతియుకోకమర్యాదయు సాత్విక కిర్మాణములకు కుద్ధప్రాప్త్యాణులను దలంబుకొని తాము గణభూయిష్టులగు ప్రాప్త్యాణ శాసనానుల చివ్వుకార్యములను చుట్టుపెట్టించు వాగ్దావక లావశ్యముగాక యి. నమ్ముచున్నాము.

రైల్వే వాగిలకు శుభ్రము యగుచుండుట లేనిచేత సరకులు చేతిచేయి అడమికి నైన నచ్చను కలుగుచున్న దనియు నాఖ్యము గా ప్రారంభమైనది. ఎంతటి కాక నిజమయిందీ ప్రాంత నాఖ్యము వచ్చుచుండుటచే ప్రాంతనాఖ్యల ధరలు తారుమారగుచున్నట్లును రైల్వే అధికారులకు విన్నవించియు నరలనరల హెచ్చరికలు పంపియు అదమలేక విచారణలేక చూసే ధర్మములను గుచుంటిమి. గంపెడానతో రూపాయల తరువార రూపాయలు రెక్కింది క్షయతరది కంప్రకొన్న తెలిగ్రామములకు నిజమంతయు లాభము కలగలేదు మీరు విక్రయించింద ర క లు X చేయు చున్నట్లు ల రైల్వే అధికారులచే ఎంచుబడి ఉపచారమునకు మారుగా ఒక్కొక్కను అవకారమే సంభవించుచున్నది రైల్వే అధికారులకు బ్రతిమాతినను భరింపరాని కష్టనష్టములు కలిగి న్ననుచుగా విన్నవించుకొన్నను ప్రయోజనము లేకపోవుచున్నది. ఇక చూడవలయును తీరుటకు ఎవరిని యేవిధముగా అనుకుకొనవలయునో మొగ్గెట్టుకొనవలయునో గోచరించుచున్నది. నై అధికారులకు తెలిపియెవల నిట్టి కష్టవిషయములలో తాము కలగలేనట్లును గొడవధుగవలసిన కూడ ఎంచుదుచున్నది. నేను గత మాసముందు న్ననుచుగా చెప్పి పురికొనున్న జరిగితే బ్రాఫిట్ మేనేజరులకి అఫీసుకు వెళ్లి గల చిట్టల విన్నవించుకొనిన మీదట “ఈ మాసముదిటిలో నీకు 6, 7 వాగిలు విక్రయించిరాదా? ఇంకను సపయితే యుట యెట్లు?” అని ప్రశ్నించిరి. నై అధికారి యని గంపెడానతో వలెన నేను ఈవిధముగా భగ్గుచూపే ధర్మము రైల్వే వైస వివరించినది చిట్టబ్రాఫిట్ నూకరింపెడెట్లు వద్దనండి వచ్చిన ఉత్తరమునను నానంద కలవు చేతనైనంత తెలిసినంత ప్రయత్నములు చేసియు ఫలముగానక భంగపాటుకు బలించుచుంటిని. రైల్వే వాగిలు లేక సరకులు ఎగువతి కాక కాంతధాన్యములు చెట్ల నలచికాని ధంబు నిగ్గి అనుకునారు లేక మూలములను వి. ఈ సందర్భరతుందు ఎంతెంత నష్టములు సంభవించునో ఊహించ కష్టము కాదు వ్యాపారము సందర్భరతున 12 మాసములు ఎక్కువ యుండదు. కాలము సరిగ నున్నయెడల సందర్భరతున అగుమానములు జరుగును. అగుమానముల వ్యాపారము రైల్వేయిబ్బందులవలన కృశించి కృశించి ప్రాంతానికి నుగుచున్నది మూడు మాసముల క్రితముగాని యెగువతి నిమిత్తము నిజమయించిన నూపుల బస్తాలు బండ్లు లేక యింత తీరుకు వడియున్నయెవల వర్తకులు అభివృద్ధి కైతునయెట్లే అభివృద్ధియెటులున్నను విశాళములేకయుండుట ఎటులనో రైల్వే వారికి నిరదరణ మానని నిబిడతలు ఊహించగలరు. బండ్లశుభ్రము యిట్లుండగ 10 దినముల కొకసారి ఎరకి తెలియజేయకయే ఎగువతి ప్రార్థిగా ఆవుచేయుచున్నాను ఇట్టి నితిలో నాకాభంగమునకు మితియేయుండదు గతమాసాంతమున కలకత్తాలో వేరిన రైల్వే సమాజకేసు ఇది రైల్వే వీరెంటు తిథికంపెనయగు మెజులకొలది వాగిలు వడియున్నది ఇన్ని బండ్లు తాము ఏమి చేయవలెనో తెలియకున్నదనియు పదిందియిచ్చాడు. ఎ. ఎస్. ఎం. యిరుపదారియందే యుండి వారివై ఆధారపడియుండి వాదముకై యెదురుమాచుచుండి వదరానాట్లు వదుచున్న మావర్తకులైన, తృప్తికరులుటకు నున నుద్యాయ దక్షిణముగా ప్రయిరుపదారి యేకెంటు రైల్వే కంపెనీ వారిని కాచి ఏల నేర్చుకొన కూడదో దుబాన్యము ఇక పందెనను ఈయింకవారియందు ఎగువతికి నాఖ్య స్థానమై వివిధ వ్యాపారములకు అటవై రైల్వేకంపెనీ ఆదాయమునకు అగ్గిగణ్యమైన రాజును హేంద్రీకరి విషయములో తెగ్గున శ్రద్ధకవించి తగిన యేర్పాటుల చేయటకు రైల్వే అధికారులను కోరుచున్నాను. మహానగ్రామముచే జీవచ్ఛనమైయున్న వ్యాపారము రైల్వేవారి అనాదరణచే అనాదరమై కూలి దొరకక పాటుపడుచున్న కూలివాంబు దొడ్డియనకు దిగురుకేమో యని భయించుచున్న రైల్వేవారి దయచే 2 మాసములనుండి వ్యాపారము కట్టిపెట్టి భరింపరాని నష్టములు ఎటులెటులో భరించుచు నిర్బుద్ధివ్యయములకై ప్రార్థనరైత మొ పరార్థ మొ వినియోగించుట జరుగుచున్నది. ఈ విధముగా 2 మాసములనుండి ప్రాంతములను 2000 బస్తాలును ఇతర ధాన్యములు 8000 బస్తాలును వాగిలు లేక మూడు మాసములనుండి నాచే యిక్కడ నిజమయిచున్నది. రైల్వేవారు ఎప్పుడు పుణ్యము కట్టుకొందురో తెలియకున్నది.

విరోధా మహా సంగ్రామము

సూర్యకాళువకు 18 మైళ్లలో పోరు జరుగుట.

అక్కివా రోడుట—జనరలు మర్రేగారి తేభలు

వెల్లెననొద్ద వెనుకటివలెనే పోరు తీవ్రముగ జరుగుచుండుట.

రష్యావారు టాక్స్ పలు—రెంబర్ట్ ఇకవరారికి 14 మైళ్లలో ఉండిరి.

[రైటు రుప్ జస్సీ.]

ఇంగ్లాండు

ద్వితీయ సంవత్సరము.

లండను, ఆగస్టు 7:— యుద్ధముయొక్క ద్వితీయ సంవత్సరము విశుద్ధముగా ప్రారంభమై అను జర్మను ప్రముఖు డిట్లు చెప్పెను. జర్మనీదేశ మిప్పుడు స్వరక్షణముగ పోరాడుచున్నది. దేశమును సమీపించుచున్నది. మన మెప్పుడును కనిపించు యెడలగని కష్టములు మనవై బడకున్నవి. ఇంగ్లాండు దేశమును చుట్టడించుట కలహాని మాట. దైత్యటాక్సులకు ఇంగ్లాండు కొక పెద్ద ప్రతిఘటన కలిగి ముగిసిపోయిననే తప్ప మనకేమియు నాశలేయ.

వింగ్లాండు లాన్సు లెఫ్టెనెంటువదలి.

లండను, ఆగస్టు 6:— వింగ్లాండుదేశమున వింగ్లాండు ప్రభువుగారికి ముఱు లాన్సు లెఫ్టెనెంటు వదలి యొక గలబడినది ప్రకటించబడినది.

ఎగురుతులు

లండను, ఆగస్టు 7:— 1915-న సంవత్సరము జూలై నెలలోకంటె 1916-న సంవత్సరము జూలై నెలలో ఎరు మును ధంభా 11601546 పౌలులు గురుతులు ధంభా 1048604 పౌలులు పోయినది.

నౌకలను ముంచుట.

లండను, ఆగస్టు 7:— టాకుసుపాము—ఫేవోనియను అను బ్రిటిషు నౌకలును బ్రిటిషును అను గ్రీకు నౌకయును సీగా అను ఇటలీ నౌకయును జగ్గోమార్టి అను డెన్మార్కు నౌకయును కానున్న అం స్టీవను నౌకయును ముంచబడినవి.

రష్యా జపాను సంధి

ఆంగ్ల జపానుకు మైతి.

టొక్యో, ఆగస్టు 7:— రష్యా మెంటు సభ్యులును, ఇతర ప్రముఖులును రష్యా జపాను సంధి నామోదించి ఆంగ్ల జపాను మైత్రి దృఢముగా నిల్పుకొనటకు శక్త్యుండిరి. అంతిమ ద్వితీయ విషయములను అనుకూలముగా నుండుటకు ఆంగ్ల జపాను మైత్రియే కను చుట్టును. జర్మనీదేశము నాగరికతకు ప్రతి ఘటనయు, జపానువారు మిక్కిలించుదలించిరి కెంతయైన సాహాయ్యము చేయుచుండి యున్న మెంటువారు తీర్మానించిరి.

ప్రాయు

ఆంగ్ల విజయములు

ఆంగ్ల విజయములు.

లండను, ఆగస్టు 7:— విన్నటిరాత్రి ఆంగ్ల సేనాని నర్ డగ్లస్ పేగ్ గా ఇల్లు ప్రకటించి:

పోలేయోనుకు ముగ్గాన మార్టిన్ పిండి ముగ్గాన మేము ముందు పోతిమి. పోలేయోనుకు వాయవ్యమున మేము జయించిన స్థానములను జర్మనులు తిరిగి సాధించుటకు చుట్టడించిరి. ఒకసారి వారు అగ్ని బృష్టమును గురిపించి తాత్కాలికముగా కొక కందకమునండి ముమ్మలము గదలించిరి గాని కొంచెము కాలములో మేము 40 గజములు తప్ప తిక్కిన కందకమునంతయును ఆక్రమించుకొంటిమి. రెండవసారి వారి ప్రయత్నము లన్నియు భగ్నము అయ్యెను. వారి కవచములకుగ నవ్వులు గలిగినవి. కారెంట్, లూసు, సెయింటు ఇలాంటి ప్రాంతములందు తీవ్రముగా యుద్ధము జరిగినది. మన విమానములు శత్రు పంపులపై సెగనుచు వారి కందకములందు బొంబులను గురించి వారి కమితమున కష్టముగలిగించిరి. మన ఫింగి దళమును విమానదళమును శత్రువుల ఫింగిస్థానముల నుండియు లను ధ్వంసము చేసెను.

వెల్లెననంగము.

పొరను, ఆగస్టు 7:— విన్నటి రాత్రి యెల్లు ప్రకటించబడినది. జర్మనులు తియ్యమాంటు, ప్లోరీ, ముపిటర్, పీవా యలయందు శిక్షి బృష్టమును గురిపించి పరాత్పర యుద్ధము జరుగలేదు.

జనరలు పేగుగారి ప్రకటనము

లండను, ఆగస్టు 7:— పిత్తి కతులలో మాల్సేమి యును లేదని వీరు ప్రకటించిరి.

శత్రువు మూచములు.

లండను, ఆగస్టు 7:— విన్నటి రాత్రి పొరనునందు డిట్లు ప్రకటించబడినది. పరాను వైమానికులు వెల్లెననంగమున ఇద్దరు శత్రువులను పోలవల సేయగూర్చి ఒకడు పరాను పంపులను ధ్వంసమై. ఇంకొకడు శత్రువులను పరానునందు బడిన. యెస్సీ శురంగములందు ఒక విమానము ధ్వంసమై, యును ఒక శత్రు విమానమునందు వారిందరును ఎల్లు కొనబడి విమానము సేల గూర్చబడినది. కాని ఆ విమానము ప్రక్షాళన చేయబడి నందున విడిగి పోలేదు.

పరానువారి ప్రకటనము.

పొరను, ఆగస్టు 7:— చాల్మెస్ ప్రాంతమున శత్రువుల పోలేజరినది. ధియోయాలముయొద్ద తలపడిన జర్మనులపై గుండ్రకరదలి వారిని వారి కందకములలోనికి తరిమితిమి కా అడవియొద్దగూడ వాగోడి. సో శయ్యెద్ద మూడును వా శేలయొద్ద మూడును శత్రువుల విమానములు సేల గూర్చబడి ను. మెట్టునాబ్దు. తియ్యో యొక్కల్లీ రైలు స్టేషనులమీదను కోంబటు యి యెనులలోని ఫాక్టరీలమీదను ముగియములు గుండ్రకరదలిన పరానువారు శత్రువుల ధ్వంసము ప్రకటించిరి.

జనరలు జాఫీ గారు.

పొరను, ఆగస్టు 7:— శత్రువులు వానాటికి నీరసించుచున్నారని. కడపటి నిజమైనవలను గూడ విన్నవించు రష్యంగమునకు పంపుచున్నాను. మనకు విజయము నిశ్చయము. ఇంకను ప్రాచ్యునంగమున జర్మను సేనలలో 2/3 రుములన్నదని జనరలు జాఫీ గారు నుడివిరి.

రుష్యా

ఆంగ్ల విమానదళము

రష్యాకు అకలింతుట.

లండను, ఆగస్టు 4:— రష్యావారు ఆంగ్ల సేనాని శత్రు ప్రాంత ప్రయోగమున వారులెనే తయారుచేసిన రష్యా సేనానియన్నారని.

రష్యావారి ప్రకటనము.

వెట్రాక్టోను, ఆగస్టు 7:— ప్రాదీక దక్షిణమున రష్యావారికి విజయము కలుగుటచే వారులొచ్చు ప్రాంత రెంబర్ట్ ఇకవరారికి 14 మైళ్లదూరము నున్నాను. అందుకలన ఆస్ట్రీయావారు లొచ్చు ప్రాంతమునండి బ్లోబ్బువును వెనుకకుపోక వారింభించిరి తెలియజేయుచు. బ్లోబ్బువు, పొమ్మర్లలకు 8 జర్మను సేనలను పంపబడినది కట్టుకొనబడిన శత్రువులకును చెప్పిరి. యమోయా వారి వాగ్దానియటకే కాల్చేధి నునుల ను త్రవ్వలము శత్రువులు యునుతిరియి మాపుచున్నారని తెలియజేయుచు.

హాల్లండు

డచ్చివారి తొలగింపు.

లండను, ఆగస్టు 4:— జర్మీలయాలమున డచ్చివారు శత్రువులను సాధించుకొనటచే సువాన్సును మూసివేసి సువాన్సున ఫరానిలివే నునుల మునునూనుచు డచ్చివారిని ఆన్సుటూము నిలేఖను బొంబులపై బున్బులతో వాగ్దానినది.

జనపు

ఈజిప్టు రంగము.

పొమ్మనెడ శత్రువులకు గురైనట్లు ముట్టడించుట.

లండను, ఆగస్టు 6:— ఆగస్టు 4 ర తేదీ రాత్రి 11 గంటలకు జనరల్ మర్రే గారిబ్బుతో వార్తబడిరి— 3 ర తేదీ ఆర్థరాత్రినండి 14000 మందిగల తునుమ్మ సేన రొమాని ప్రాంతమును పొమ్మనెడ శత్రువులకు భాగమును చుట్టడించెను. 4 ర తేదీ నాడు మాడగా వారి ముట్టడిరలనను స్థానములం దేమియు కలవరము కలుగలేదు. దక్షిణపుతల్లనకు యుద్ధము మన కనుకూలముగ నే యున్నది. అచ్చట మేము 400 నుండి 500 వజ్రకు ప్రైదీలను కట్టుకొంటిమి. టీవా ఆధారమునండి బ్రిటిషు యుద్ధనౌకలు మాకు చాల సాహాయ్యమొనర్చినవి.

తరువాతి తంలివార్త.

లండను, ఆగస్టు 6:— జనరల్ మర్రే గారియొద్దనుండి ఈ క్రిందితంలివార్త వచ్చినది. 4 ర తేదీ శత్రువుల శక్తి కాలమున 14 వేల సేనలతో మనదక్షిణభాగముననున్న దళములకు మన కందకములను చుట్టడించిరి. మన కందకములను చుట్టడించుటలన వారి కమిత కష్టము గలిగినది గాని యుధయోగ మేమియు గలుగలేదు. మన ఆర్థికదళమువారు మొదట సామంతులమున కొంచెము వెనుకకు పోయిరి గాని తరువాత శత్రువుల ముట్టడి పలికి జయమునొందిరి. శత్రువులు వెనుకకు పోవుచుండగా మన సేన వారిని వెనుకొనుచున్నది. పైబోయోయలో సేన తృప్తిరముగా పనిచేసినది.

(రొమాని. నూ ముజుకాళువకు 18 మైళ్ల దూరముననున్న కట్టుకొను)

నూ ముజుకాళువకు వచ్చి బావులన్నియు మన స్వాధీనమున నేయున్నవి. శత్రువులకు గలసేన నీటింతటికి చారు ముట్టెత్త మారమునను అంభూ)టివానండియే తెచ్చుకొన లసియించును. నీటికి తెచ్చుటకు మునుగా నుంజాలని ఒం తెలసే బినియోగింపవలయును. జనరల్ మర్రే గారి యుధము గు సే. యెగుట 14 వేల శత్రు సేన విములముల జాలయ. శత్రు సేనయును మునుమ్మలలోనుండి 2 వేలవలను ఆస్ట్రీ య న జన్మించి వాటి సేనయును, కొంత బిహోక్ ఆర్థిక సేన నును ముంచినయ్యెను.

ఇటీవలి తంలివార్త.

లండను, ఆగస్టు 6:— జనరల్ మర్రే గారిబ్బు తంలివార్త బండి— 4 ర తేదీలను రొమానియొద్ద మేము శత్రువుల నోడించి 2500 మంది గాయములతో గులబిలుచుచున్న కట్టుకొంటిమి. వీరిలో కొందఱు జర్మనులును గలరు 4 కొందఱు రుసును, మరఫిరం గునునూడ కట్టుకొనబడినది. మనకు గలిగిన కష్టములన్నియు. న్యూజీలండు ఆస్ట్రీలి గును ఆర్థిక సేన కనుక్కొనకలగా నున్నది.

జనరలు మర్రే గారి ప్రకటనము.

లండను, ఆగస్టు 7:— కటియాజిల్లాలో పోలవందు మాఫిరంగులు తీవ్రముగ పనిచేసినవి. తరుమ్మలలో చాల మంది నాకులైరి. 18 మైళ్ల పొరుగు మేము శత్రువులను తరిమితిమి కటియాకుండి తునుమ్మలందరును తరునుడిరి. 45 గురద్యోలను 810) నుండి గాయముల తగులని పైరికులను కట్టుకొంటిమి వీరు ప్రకటించిరి.

గ్రీసు

గ్రీసుదేశపు మునుములు.

లండను, ఆగస్టు 4:— సెంట్రల్ మ్యూనుకటికికు ఏ థెన్న విలేఖను డిట్లు వాగ్దానియన్నాను. గ్రీసుదేశపు మునుముల జర్మనుల చేతికిలు బొమ్మలకు గురైన గాని వారి మనుమానము ముందర వేజుల గారనిరి.

బర్మియా

హన్యాములో ఒక ద్వీపము.

బర్మియాకు చుట్టడించుట.

లండను, ఆగస్టు 4:— ధూన్లో కెనుగా వాహ్యులు విడిచుచున్న ఒక ద్వీపమును బర్మియాకు చుట్టడించి ఆస్ట్రీలు నుండి విచ్చిన లగ్ని డిట్లు గాని ధింపలేక వెనుకకు పోయిరి యుధా శత్రువులతో వాగ్దానియన్నాను. రష్యన్లకు సోమేని యు నుగ్గోగు లుంచబడించున శత్రువులను యుద్ధమునను మును తెలియునమో తని వారింపటిరి ధూన్యములను బర్మి దేశమునకు పంపిరి.

దేశీయ తంత్రీ వార్తలు

(మాస్ట్రీయ విలేఖరాల స్వరూపం)

మద్రాసు

పౌరాణిక (మిథి) సంఘము.

తెలంగాణ, ఆగష్టు 7:—ఈ సంఘము వారి వార్షిక సభ దివాను విశ్వేశ్వరయ్యగారి ఆధ్వర్యము క్రింద జరిగింది. తాబత్తగా రద్దయ్యగారు ఏ. వి. రామభద్రయ్యగారు కార్యదర్శిగారు. ఆర్. వెంకటాచలం సంఘ పత్రికా సంపాదకులుగాను నియోజకవర్గం. గత సంవత్సరము మైసూరు దొరతనము వారు, మహారాజుగారు, యవరాజుగారు, బ్రిటిషు భవ్యుగారు, యంకాయగారు, భోపాల భేషముగారు మున్నగువారు సంఘమునకు భవనవారు చేరిరి. ఈ సంఘము ప్రాకృతిక దేశీయత కన్యోన్యతను సమకూర్చుటలో చాల పని చేయుచున్నది. దాని మెమోరియలులో ఆనువేటి నొక భవనము కట్టించుటకు నెల రోజుల లోపున మైసూరు మహారాజుగారు కలభుస్థాపనము చేసెదరని టాబత్తగా రింది.

పౌరసేనలు రామమూర్తి నాయుడు గారు.

తిరువత్తూరు, ఆగష్టు 7:—తెలంగాణలో “చెన్నపురి వైద్యశాలా నామక” “తైమునిత్రయ చారికా పాఠశాలకు” ఈ భవనము చేయుటకు నాయుడుగారు ఈ నెల 5వ తేదీ శనివారమునాడురాత్రి ప్రదర్శన మొనరించిరి. సభాశాల ప్రేక్షకులలో నిండిపోయిరి. నాయుడుగారు చేరినవాడ ఏనుగును నిలపిల్లు నిగ్గివాడు చెక్కిన యొక వీర మంటానుజీని ఎస్. జి. ఎస్. ఆర్. యరగప్ప నెట్టిగారు. ఏ. ఆర్. ఏ. కే. ఎస్. ఎస్. సామసుందరము నెట్టిగారి పరకమున దేశంలో జమీందారు గారి పరకమును యొసంగిరి. ఇతరుల నాటకములను ప్రదర్శించుచున్న బి. బాలానుజీ కన్యాయను సుప్రసిద్ధ జటి యొక్క వీరమంటానుజీ నాయుడుగారికి సహకరించెను. దీనివలన నాయుడుగారికి మోటారు బండి నాపుచున్నట్లు తెలిపబడినది. కడపట ప్రాసెనరు గారికి గంభీర పరాసము నొసంగిరి. చక్రవర్తిగారి విజయమును ప్రార్థన జరుపబడినది. కరతాళ ద్వారము మిన్న మెట్టి:వి. చెట్టి నాడు ప్రజలు పౌరసేనలు గారిని సంప్రదించి నాడందిరి. వీరు ఈ నెల 10 వ తేదీని తిరువత్తూరునుండి మేలూరుకు వెళ్లెదరు.

మైసూరు రెసిడెంటుగారు.

తెలంగాణ, ఆగష్టు 7:—వీరు నిన్న చలోనూరుకు వెళ్లి నేడు మరల తెలంగాణకు వచ్చిరి. కే. ఎల్. దత్తాగారు.

చెన్నపురిలో అక్కాంబెంటు జనరలుగా నుండి కే. ఎల్. దత్తాగారు నేడునుండి మైసూరుకు వచ్చిరి. వీరి సుస్థానము పనిచేసెదరు.

కొంక నాణెము.

అల్లురు సేవకునకు కొంక నాణెములచేసి అమ్ముచున్నాడని వార్తలు చేయబడినది. యందువారమున విచారణ జరుగును.

గరుడాచారి గారిని దేశము.

ఈ కేసును మైసూరు ఫిర్యాదు జడ్జియ మీదనున్నా ముసేన, పరిమళయ్యగారు విచారణచేసిరి. “షి మోగాలూరి ప్రియలను వెదపించెదరని ఆచటిపోలీసువారు పనిచేయుచున్నారని ఆపభ్యాసకి పోలీసువారు ప్రాంత్రులై అసలు కేసే లేదు. పోలీసువారికి సుదేహముండి కొంతయువారి స్వామి వాదినో నాలోచించబడింది. వారికి పురమత్తు క్రితపోలీసు. గరుడాచారిగారి సహాయకరియు రిజిస్ట్రేషనులు గొప్ప కట్టదము. పోలీసువారిని నుండలింపించి కారము దివ్యుట్టి కమిషనరులకు గలదు. గరుడాచారి గారు షి మోగా జిల్లాజిప్తి కమిషనరుగారి కత్తి పెట్టినను వారు శ్రద్ధ పుచ్చుకొనకుండుట కొరవయింది. 22-8-1916 న గరుడాచారిగారిని జైల్లోచేసి వెంటనే ఆరెస్టు చేసిరి అయిన జిల్లామేజిస్ట్రేటు గారికి వార్తయినది మిచ్చెను. ఆరెస్టు రిపోర్టు రికార్డులో కనబడినది. ఇది జిల్లామేజిస్ట్రేటు గొప్ప నేరము. పోలీసు కమిషనరు గూర్చి నూడ గరుడాచారిగారు కలిసినందున గరుడాచారిగారు నడిచియున్నాడు. మైసూరు సంస్థాన గౌరవరంజనరావు మాత్రము సంకతుల దగ్గరను నిమిత్తము దొరతనము నాడు ఏర్పాటుచేయుట నమంజనము. స్వామివాదల గౌరవమునకు భంగముకలిగి, స్వామియు కలుగ నేరదు. తెలంగాణాగ్గడేశమున అల్పాన్న జరిగింప ఎక్కడైన ప్రభువుగారి పెద్ద కేసులోని విషయమునే నిర్ధారణచేసి చెప్పి” అని జడ్జి తీర్పును నూడ తీర్పులు ప్రాసరి.

ఉరక మండలము వార్తలు.

పురుచ్చేరి గవర్నరు.

ఉరక మండలము, ఆగష్టు 7:—పురుచ్చేరి గవర్నరు ఈ కథ్యాన్నా పు ముయ్యలలో ఇచ్చటగిరి. కృష్ణయ్యవారి మంకరమునుండి మిలిటరీ సెక్యూరిటీ మేజరు కాలింగ్రిడ్డిగారును ఒక అంగరక్షకుడును వారి వెళ్ళొనిరి. పురుచ్చేరి గవర్నరు గారి గౌరవార్థము ప్రోత్సాన ఫిరంగిస్థానముండి ఫిరంగిగుండ్లు కాలబడినవి.

బొంబాయి

సర్ రతన తాతాగారు

మరియొక గొప్ప వానము.

బొంబాయి, ఆగష్టు 7:—ఉరక మండలమున సర్ రతన తాతాగారికి “హోలో ఆన్ టెర్రెస్” అను నొక మనోహర మగు భవనము గలదు. ప్రజల కన్యోన్యతయొక్క కరమగు నేడని మాతావారి భవనముగా ఇదిగలవన్న వారిలో చేరినెక :భివృద్ధి వొందిండుటగాని సరియైన కార్యవిధానమునకు ఎవరైన ప్రాటబడినవో నీభవనము దీ:కి మరాఠ్ముఖ వ్యయం రూ 10,000 లు కొక్కమున ఇచ్చెదమని సర్ రతన తాతాగారు వాగ్దాసుచేసిరి. బొంబాయిలో సహసారి ఛౌబత్సనకు ఇంచుమన్ను నూవల సంప్రవారించుట ఈ నెల 31-వ తేదీలో గా ప్రాయశచిత్తం. వీర్యుట నానూచలంపైన్సింటిని చర్చించి నిర్ధారణచేయుట కొకసంఘము తాతాగా తేర్చురచెదరు.

బంగళము

బంగళా శాసన సభ.

బంగళీల పటాలము నేర్పటయదు.

రెండు కంపెనీలు.

కాక్మీకేట ప్రభువు గారి యువస్వామి.

దక్కా, ఆగష్టు 7:—బంగళా శాసన సభలో నేడు గవర్నరు గారు భవనమందు నిలువ నుడిచిరి.

బంగళా అంబులెన్సు కోరుకు నూర్చి కలిగిన అసం దకృతిప్రాయమునకు నే మెతయు చింతించున్నాను నదభిప్రాయము నూడ నొకప్పుడు పారభాటానంజెదరు. అందుల కాగ్రహముకొందరూడదు. ఏ కార్యమున కొందరపడి చేతు రాడు. ఈ విషయమున అధికారులు సానుభూతిని కలిగి యున్నాడు. రాజప్రతినిధిగారు నేనాధికారిగారున్న గువారితో నాలోచించుచున్నాడు. కృత్యము బంగళీలనే పదాతి నేనలనగా నేర్పరచి మొదట రెండు పటాలములను నిర్దేశరచి పని ఎట్లు జరుగునో వారు పరిక్షింప గోరె. ఇండియా నేనలో చేరు పదాతులకు వర్తించు నిబంధనలే వీరికి నూడ వర్తించును. ఈ పటాలములలో చేరువారు యుద్ధము యగియునరవను పని చేయవలెను. తరువాతను నూడ వారు పనిచేయువలెన కాక్షే పణములేదు. వీరందరను చేరగానే వీరిని సరిపాద్దసభకుంపి వీరి కచట నేర్పించెదరు. నేర్చుకొనుట పూర్తికాగానే యుద్ధ రంగమునకు పంపెదరు. దొరతనము వారీయుద్ధసమయముననే సేననేర్పరచ వారింభించుట ఈ రాష్ట్రమువారి అభిప్రాయములట్లు వారికల గౌరవమునకు దృష్టాంతము. ఈ రాష్ట్రమువారు రాజప్రతినిధి భరతు లను విశ్వాసము వారికి కలదనుట కి సేననేర్పరుచుచున్న విద్యనము. కాం ఇట్టి సేన నేర్పటయట లోను ఆ సేనకు తన కార్యములను సక్రమముగ నిర్వర్తించు నట్లు చూచుటలోను ఈ రాష్ట్రమువారు కృత్యుత్వించి రాష్ట్రగౌరవమును రక్షింపవలెను. మరియు రిక్కిన అన్నచేతల వారలనే వీరును కృత్యేక సౌకర్యములను కొంతయే నేనలోచేర కన్యోన్యతచేయువలరని బెంగళీల ప్రపంచమునకు జాపుట కిదియే యదరు.

దక్కా విశ్వవిద్యాలయము

దక్కా విశ్వవిద్యాలయమునకు 50 లక్షలు కావలెనని ఇదిగరకు నిర్ధారణచేయబడినది. ప్రాగంభ కార్యములకు రు 88,40,000 కావలెను. మొదట ఏమొత్తముతో నని ప్రాగంభించి తరువాత రిక్కినపని పూర్తిచేసెదరని మా మార్గము గారు నుడిచిరి.

మార్కపు జ్వరము

మార్కపుజ్వరము రావడతేయుటకు డాక్టరు బెంట్లె గారి విధానము ననుసరిండుటకు మొదట మూడు నానాడు జిల్లాలో జరిగివారులో రు 20,000 లు కన్యోన్యతపరచి పరిక్షించుటకు నిశ్చయించబడినది. బరన్యూరు జిల్లాలోనూడ జిట్టిపరీక్ష యొగ్రామమున చేయుటకు కేంద్రములు జరిగె. ఇందు లకు రు 7000 లు కావలెను. ఈ రెండును ఈ సంవత్సరము: జరగగలవు అని నొనాల్చు నాడెరి.

కూచి బెహారులోని నగలదొంగతనపు కేసు

కలకత్తా, ఆగష్టు 8:—ఈ ద్వాయాని ఫిర్యాదల మీద మోసిన నేరముల నన్నిటిని రద్దయ్యగారు నుటుంబులలో నూడ సంస్థానముండి తీచిపోయెదరని నూ తుమింకవలె నని యు మహారాజుగారికి విజ్ఞానము పంపగా మహారాజుగారు గీకరించి విచారణ నిలిపివేశవలెనని తుతివార్తలంపిరి. ద్వీజతు అక్కాను చెర వేయరావారులకు జామీనుమీద విడుదలచేసిరి. కనకుని యిదిగరకే జామీనుమీద విడుదలచేసిరి. కోర్టువారు తువార నత్తరువులకు భిక్షింజెదరునది.

చిట్ట గాంధు మద్రాసా సంఘపు మేనేజరు కాంబలూ బ్యా మార్కెట్లూ బుద్ధిక్ అనామ్యుగారు అరాచికు భావము కాన్త్రు:యంకెనం: నేట్టుట ఇంగ్లడుకు పోవుచు న్నారు. వారిఖర్చు లన్నియు కృష్ణయ్యవారు భరింతురని తెలియుచున్నది

సింలా

క్రైస్తవ ప్రాతినిధ్యము.

సింలా, ఆగష్టు 7:— ఇటీవలక్రైస్తవసంఘ ప్రతినిధులు సిమ్లాకు వెళ్లి రాజప్రతినిధిగారిని సందర్శించిరి. అలహాబాదునుండి హెచ్-డేవిసు గారును కలకత్తానుండి మా ఎస్ ఎస్. వారు గారును వెళ్లిరి. ఇష్టము ప్రతినిధులందరను సిమ్లా నుండి వెళ్లిరి. మా దానుగారు మాత్రము 10 దినము లిచట నుండురు.

అధికరాలు కేసు.

గౌవాటి, ఆగష్టు 7:— అధికరాలులో ప్రజలకు నేనలో చేర్చుటకు వచ్చిన సేనాయులకు కొట్టిరి 14 గురిమీద కేసుచేయబడినది. జిల్లామేజిస్ట్రేటు బాగ్మగారు వారి కందరిని కిత్త నిధించిరి. వారు అపిట చేతుగా వారిసందర్శిని రిపోర్టులని వదలివేసిరి.

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంత్రీ వార్త.

సిమ్లా, ఆగష్టు 7:—ఇండియా మంత్రిగారు 6 వ తేదీ గల ఈసంత్రీవార్తను రాజప్రతినిధిగారికి పంపిరి.

బ్రిటిషు రంగము.

పాజియ్యకు కన్యోన్యత (బ్రిటిషువారు కొంతసలము నాకృతిమించి 100 మందిని పట్టుకొని వారకకు) సేవలను దిరసిరి. చిల్లరయుద్ధములలో వారు ముకొంతమందిని కూడ పట్టుకొనిరి. ఇతరులవారును ఫిరంగులను కార్చిరి.

వెర్లెరు రంగము.

వెర్లెరు కిరుపార్వములకు పోర మహా భీకరముగనే జరుగుచున్నది. కతువులు నిలవనేల నన్నిటిని ధియోమాంటు ప్లాయరీ ప్రాంతమునకు పంపిరి. అచట నుండు సలరము జరుగుచున్నది. ధియోమాంటు రంగమున జర్మకుల ప్రయత్నము లేమియు సాగలేదు గాని 4వ తేదీ యుద్ధమున పరానువారా స్థానము నాక్రమించిరి. వారు మరల నొకసారి వెరుకు బోవలసి వచ్చినను మధ్యస్థానము మరల వారి కళమై:ది. ప్లాయరీయెద్ద జర్మను లతి భీకరముగ నెన్నియో సారులు తలపడి పోరి చిరక కాగ్నియమున కళవరచుననిరి కాని మెంటనే పరానువారు వారిని తమి దానివంతకు వళవరుచొనిరి.

గువ్యా రంగము.

కోమెరు ఈకాన్యము: 43 మైళ్ల దూరముననున్న తెయిలవై వోవరకును రమ్యానేక గ్రోనుగొప్పాయి చాల గుట్టుల నాక్రమించె. కోమెకు కూర్చు 20 మైళ్ల దూరమునందు ప్రాకరునదికి పడమట తీరమున పోరజరిగిరి. రమ్యా వారు జర్మనులకు పారవోలి 600 మందిని పట్టుకొనిరి. జర్మకుల స్థానములకు మరల కళవరచుననిరి (ప్రాతీకి దక్షిణము: నూడ తీరమున పోర జరచుచున్నది. రమ్యావారు 1800 మంది పట్టుకొనిరి.

మాన్యుప్రెకా రంగము.

జర్మకు కూర్చు అభిగారి బెల్లియము నేన శిశి పట్టణము నాక్రమించె.

మైసూరు

మైసూరుయెద్దనున్న విమానశాలమీదకు ఆయుధాగారు ముగిసినది ఒక అంగ్లనాకానిమానము రెండుటక్కుల బాంబులకు వదలెను.

బేహారు లెఫ్టినెంట్ గవర్నరుగారు.

వీరు రాజప్రతినిధిగారిని దర్శించుటకు సిమ్లాకు వెళ్లిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రములు

క్యాన్సరు మ్యూనిసిపాలిటీ
హిందూపురము స్థాపన.
క్యాన్సరు, ఆగస్టు 7:—హిందూ ప్రతినిధుల సంఘము హిందూ నుండవలెను. కాన మహమ్మదీయులు గానివారు 17 గురు మహమ్మదీయులు 10 మంది మార్వాడీలు ఇద్దరు ఉత్తర హిందూసాన కర్తకసంఘమువారు ఇద్దరు సంయుక్త రాష్ట్రముల కర్తకసంఘమువారు ఇద్దరు దొరతనమువారి కృతి నిధులు ఇద్దరు సభ్యులుగా నుండవలెనని రాష్ట్రీయపునర్యంతము వారు తీర్మానించిరి.

బర్రా

రాజప్రతినిధిగారు బర్రాకు వెళ్లుట
రంగూను, ఆగస్టు 7:—బర్రాకోశనమువారి స్వాగతోత్సవవిధికి రూ 5000 ల నిచ్చిరి.

పూలుపురములో హము.
రంగూను, ఆగస్టు 7:—1-1-16 మొదలు 31-7-16 అఖరుకు 1800 టన్నులు ఎరువు తీయునది. నిరుదీనలలో 1800 టన్నులు మాత్రమే ఎరువు తీయునది.

మక్కా వ్యవహారము.
అలహాబాదు, జూలై 6:—ఈ ప్రయత్నము చాల బలమునున్నది. మెర్రెఫుసాన్సుగారు కత్తులు ప్రబలమునున్నది. నయ్యదులు. ఇద్దరినీ కురుకులవై యుద్ధమును ప్రకటించి అస్మియలోనున్న మస్జిద్ రేవును విశేషముగా నెరుగి పయనింప పర్యేకము కలుగజేసి విరేఖా ప్రాసెను.

నాకాదళము వారొక కోట నాక్రమించుట.
మండల, ఆగస్టు 8:—ఈ నెల 1-వ తేదీన నాకాదళము వారు సదావోట నాక్రమించిరి. సముద్రతీరమునందంతటను నాకా సంగరములు జరుగుచున్నవి. కితిమిలతాడి-దెడో-హా-కికొంబో-హొంత-అలకుండి శత్రుసేనలు వాపువా ప్రాంతమునకు మేజరు జనరలు వందేవెంటుగారి సేనకునున్నది. ఇదిగారి ప్రాంతమునందలి ఇద్దరివరకు ప్రవేశము జనరలు వాస్తవము చేరి.

బంగనపల్లి వార్తలు.

సన్మానపత్రము సొంతము.
దివానుభాషాకర్త మున్నేను సాహేబు గారికి భాస్ బహద్దరు చిరుదము నొసగుటకు ఈ నెల మొదల తేదీన బంగనపల్లి కోటలో నొక దర్బారు జేయబడినది. సంస్థానము నందలి ఉద్యోగులను, పేద ప్రభువులను కలిపి పిన్న పెద్దలను కలసి విచ్చేసిరి. చిరుదము నొసగునపుడు హెచ్. జి. ప్రొఫెసరుగారు దివాను గారి నొప్ప కృత్యములన్నియు జ్ఞాపించిరి. 1891 వ సంవత్సరములో దివానుగారు నవాబు గారి కుమారులకు ఉపాధ్యాయులుగా సంస్థానములో బ్రవేశించిరి. వారిలో నొకరిని మిర్ ఆసద్ ఆలీఖాన్ బహద్దరుగారు సామాన్య కానకభద్రా నొక సభ్యులుగా నియమించ బడిరి. 1894 వ సంవత్సరములో బంగనపల్లి వ్యాపార కార తదని స్వీకరించిరి. 1905 వ సంవత్సరములో మొలనీగారు వారిని తహసీల్దార్ మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిరి. ఈ పదవిలోనుండునపు డతడు తన సామాన్యమును గురించిన వినియోగించి స్పెషల్ సెటిల్ మెంటు ఆఫీసు ముఖ్యుని గారి యొక్కయున్న మొలనీగారియొక్కయు శౌర్యమునంపాడించిరి. దొరతనమువారు 1908 సంవత్సరములో నవాబు గారి కధికారము లొసగినపుడు భాషా ఆఫీసర్ మున్నేను సాహేబు గారిని దివానుగా నియమించిరి.

బంగనపల్లి దివానుగానుండునపు డతని సామర్థ్యము కలన సంస్థానము మిగుల లాభ మొందెను. అతని సామర్థ్యమే కాక వ్యాపార వ్యాపార విచారణయు సులభమైనదిగా నుండెను. వారి చాకచక్యమునంతయు నెరిగి రాజప్రతినిధిగారు వారికే చిరుదము నొసగిరి.

తన కా చిరుదమునొసగుటకు రాజప్రతినిధిగారి యొక్కయు, నవాబుగారియొక్కయు అనుగ్రహమే ముఖ్యకారణముగాని తన చిరుదకార్యములు కారవని దివాను గారు చెప్పిరి.

పురుచ్చేరి వార్తలు:—పురుచ్చేరికి కాలుగు మెట్లు కుమి పములో నొకనూతియందు 20 ఏండ్ల పూయముగల క్రెష్టియను కురిపాడు చచ్చిపడియుండెను. దుర్మార్గులెవరో చంపి శత్రువులకు పడవోకినటు లూహించబడుచున్నది. నేరస్థులొకరు దొరకలేదు.

చెన్నపురి మహాదన సభ.

చెన్నపురి మహాదనసభ సాంవత్సరిక సమావేశము నిన్నటి సాయంత్రము సభాభవనము జరిగెను. గౌ. బి. ఎస్. శర్మగారు, రంగస్వామి అయ్యగారు, కె. ఆర్. గురుస్వామి అయ్యగారు మొదలగు సభ్యుల నేతలు సభ నలంకరించిరి. సభా కార్యదర్శి రంగస్వామి వాయుడుగారు 1915 వ సంవత్సర వృత్తాంతము నివేదించుచు చెన్నపురి యందలి సభ్యులన్నియు అభివృద్ధి నొందుచుండగా ఈ సభ అభివృద్ధి నొందుటకు తగిన కారణము కనిపించదనియు, ప్రస్తుతపు సభ్యులు తమ స్నేహితుల గూడ సభలో జేరునట్లు చేయవలసియున్నదనియు, ఇవివరలో యభివృద్ధియును సంక్షోభ తీర్మానములను పంపించుటయు తప్ప మరయే కార్యము చేయలేదనియు, ఉపసంఘము లనేకము నియమించబడినవి, ఉపసంఘముల ఉపయోగము లేదనియు చెప్పిరి.

ఉద్యోగుల నిర్ణయము
నవాబు సన్మానము మున్నేను సాహేబుగారు మరల సభాభ్యుత్థులుగా నెన్నకొనబడిరి.
దివాన్ బహద్దరు ఎల్. ఎ. గోవిందరావుగారు ఆయ్యగారు, బి. ఎస్. శర్మగారు సహాయకభాష్యులుగను నిర్ణయించబడిరి.
కె. ఎస్. అయ్య అయ్యగారు, సి. గోపాలరావుగారు కార్యదర్శులుగా నిర్ణయించబడిరి.
కె. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యకాశ్రిగారు ప్రేక్షకులుగా మరల నియమించబడిరి.

కావలయును.

ఒక సహాయక యంత్రశాస్త్రజ్ఞుడు (Assistant Engineer) కావలయును. వేతనము రూ 150-5-200 యిచ్చెదరు. ఒక సంవత్సరము అర్హతనిర్ణీతకాలము పనిచేయవలయును. ఈ నెల 20-వ తేదీలోగా ధరఖాస్తులు ముప్పేలాగున ఈ దిగువవ్రాలు గలవారికి వ్రాసికొనవలయును.
గుంటూరు } ఎన్. ఇ. మాజ్జోరిబ్యాంకు
4-8-16. } ప్రెసిడెంటు,
డిస్ట్రిక్టుబోర్డు, గుంటూరు.

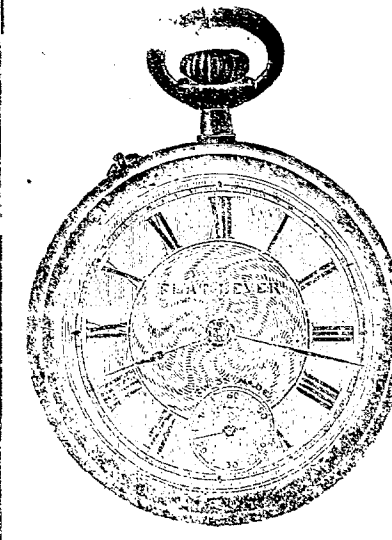
ఇపుడు జరుగుచున్న వైట్ వే వారి అమ్మకము.

తెంపన్ వాచీలు.

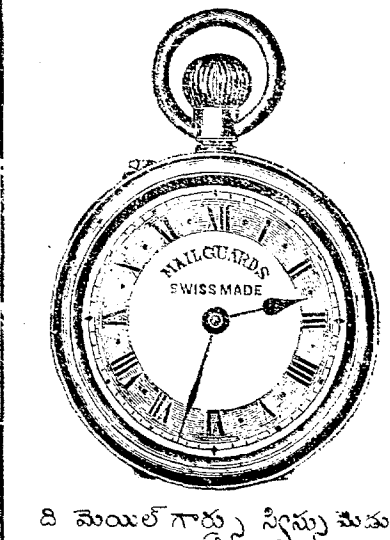
ది "తెంపన్" నిక్కల్ లీవరువాచి క్రమమయిన కాలమును జూపుటలో చాల ప్రసిద్ధికెక్కినది. ఆకర్షణ శక్తిరహితముగ పనిచేయును. మరలేకుండగ తిరుగును. అన్ని వాచీలకన్న తెంపన్ వాచియందు గల విశేష మొకటి; లోపటియంత్రగమనికను కమ్మెడి అన్న మొకటి యుండుటచే సామానులు తుప్పుపట్టవు. ఇటువంటి చక్కని ఆకారము గలిగినట్టియు, ప్రయోజనకరమయి పై విశేషము గలిగినట్టియు వాచి వేరొకటిలేదు. "తెంపన్" ఒకటే నైజలో తయారు చేయబడును. సాధారణముగ గొప్పవారు వాడుకొను వాచీలకన్న నెంతమాత్రము పెద్దదికాదు. అది "స్పిన్" తయారీ. ఎనామిల్ డయలుపైన గిల్లుముండ్లు గలవు. రోమను, అరబిక్కు సంఖ్యలు గలవు. ఇండియాకు పంపకముండే ప్రతిగడియారమును పరీక్ష చేయబడినది. అధమమూల్యము రూ. 3—12—0.



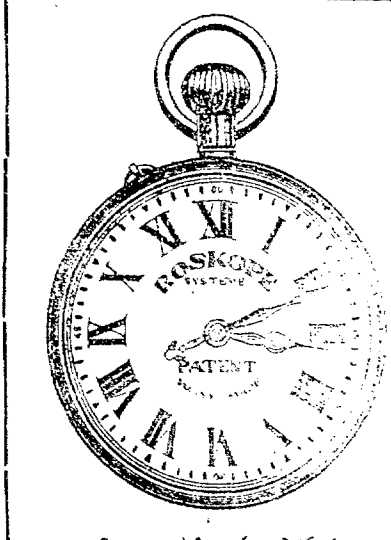
ఎగ్జిమా లీవరు వాచి రైల్వే షేప్.
జీకా ఫేసుగలది. పరిమాణము 18 కల్పిత మరబ్బలంను గలదు. గానుధూముగలదు. నిల్వ గడముగలది. సెకండ్లములు ఉక్కు వైసగిల్లు. వైయసుకేసు. రూ. 5—12—0.
విక్రయము రూ. 5—4—0.



ది స్టాటు లీవర్ డ్రెసువాచి నిక్కిలు కేసు.
అల్పామినియము డయలు సెకండ్లములు గలదు. రోమను సంఖ్యలు. రూ. 5—8—0. విక్రయము రూ. 5—0—0.



ది మెయిల్ గార్డు స్పిన్సు మేకు నిక్కిల్ లీవరువాచి.
కటములో నున్న కేసుగ అలంకరింప బడినది. సెకండ్లములు గలదు. లీవరుడక. విడియము పరిమాణము కాలపరిమాణము నిక్కితము. చాల తక్కువధర రూ. 5—10—0. విక్రయము రూ. 4—15—0.



ది రాస్కాపు స్పిన్సు నిక్కిల్ లీవర్ వాచి.
కాలపరిమాణము నిక్కితము. చాల గట్టి లీవరు గలదు. స్పిన్సునాచే తయారు చేయబడినది. పరిమాణము 17/18. గిల్లుముగలవు. రూ. 2—15—0. విక్రయము రూ. 2—0—0.

వెలువే, తెయిదులా అండు కంవెని లిమిటెడ్, ఇంకార్పొరేటు ఇంగ్లండు పోస్టబాక్సు 304, మద్రాసు.

THE GREAT WAR.

Fighting Within 18 Miles of Suez Canal.

TURKS DEFEATED: GENERAL MURRAY'S DESPATCHES.

Verdun Fighting as Violent as Ever.

RUSSIANS WITHIN 14 MILES OF TARNOPOL-LEMBERG RAILWAY.

[Reuter's Agency.]

Egyptian Frontier.

Turkish Attacks Near Port Said.

LONDON, August 7.

A report received from General Murray, timed eleven at night, August 4th, says:—Since midnight on the 3rd the Turks, in strength, estimated at 14,000 have been attacking our positions near Romani, East of Port Said, on a front of seven to eight miles. The position at dusk on the 4th was that the attacks had made no impression on our fortified positions, while on the southern flank the fighting was also going in our favour. We had taken between 400 and 500 prisoners there. British warships gave valuable assistance from Tina Bay. Fighting is continuing. The temperature is one hundred in the shade.

LONDON, August 7.

A despatch from General Murray says: On the 4th the enemy made a frontal attack on the British entrenchments in conjunction with an attack round our southern flank, employing 14,000 men with heavy howitzers. The frontal attack was unsuccessful. Our mounted troops retired slowly before the flank attack until the evening, and became involved in sand-dunes late in the evening: then a counter-attack was made by all arms which was completely successful. Pursuit of the retreating enemy was taken up vigorously and still continues. The territorials have done exceedingly well, especially in manoeuvring over heavy sand despite great heat.

[Romani mentioned in General Murray's despatch, is eighteen miles east of the Canal.]

Reuter states that the wells near the Canal are all in our hands. Therefore the enemy would have to bring every drop of water to Romani from Anghratina, ten miles distant. Moreover water can be transported only by slow pack camels. The number of the enemy is reassuring, for there is no question that 14,000 men cannot invade Egypt in the face of General Murray's army. Probably there are the thousand to two thousand Austrian and German infantry, besides a large number of Bedouin horse with the Turks.

Many Prisoners and Number of Guns Taken.

LONDON, August 7.

General Murray reports that he defeated the enemy with heavy losses at Romani on the 4th and 5th, capturing 3500 unwounded prisoners, including some Germans, our mountain guns, and a number of machine guns. Our casualties were not heavy. The Australian and New Zealand mounted troops displayed a steadiness in holding a strong flank attack and energy and initiative worthy of the highest praise. In the pursuit Monitors firing from Tina Bay gave material assistance, and the work of the flying Corps was excellent.

LONDON, August 8.

General Murray reports with reference to fighting in the Romani District that our fire was most effective and that Turkish losses in killed and wounded appear to have been very heavy. The pursuit continued for 18 miles. The Turks are now well clear of Katia. Uraisha basin. We captured 45 officers and 3100 unwounded men.

British Front.

Further British Progress.

Raids on Enemy Trenches.

LONDON, August 7.

General Sir Douglas Haig in a communique last night said:—East of Pozieres we have progressed in the direction of Martinpuich. The enemy twice attacked the ground we had gained north-west of Pozieres. One attack, helped by liquid fire, temporarily forced us back from one of the captured trenches. But later we recovered all, except forty yards. The second attack was repulsed with loss. There has been considerable activity at Carment, Ross, and St. Eloi. We raided enemy trenches, causing many casualties. Artillery assisted by aeroplanes destroyed several gun emplacements.

Situation Unchanged.

LONDON, August 8.

General Haig this afternoon reports that the situation is unchanged.

Sea Warfare.

Another Steamer Sunk.

LONDON, August 7.

The steamer "Mount Coniston" has been sunk.

Six Steamers Sunk.

LONDON, August 7.

The British steamers:—"Tottenham" and "Favonian", the Greek steamer:—"Tricoupi", the Italian steamer:—"Siena", the Danish steamer:—"Jaegersborg" and the Swedish steamer:—"Commerce" have been sunk.

French Front.

OPERATIONS AT VERDUN.

Violent Enemy Bombardment.

LONDON, August 7.

PARIS.—Last night's communique said:—The Germans have been violently bombarding Thiaumont, Fleury, Chaptire and Chenois. Infantry has not attacked.

German Airmen Felled.

LONDON, August 7.

Last night's Paris communique mentioned that a French airman brought down two Germans in the region of Verdun. One falling in the French lines and the other in "No Mans Land." Another was brought down at Estrees after a fight, and the aviators were captured. The machine, which was of the newest type, was intact.

Violent Artillery Fighting.

LONDON, August 8.

PARIS.—This afternoon's Communique reports violent artillery firing in the region of Chaulnes. German attackers against Thiaumont work were thrown back to their trenches by a curtain of fire. Enemy attack on Vaux wood completely failed. Three German aeroplanes have been felled on the Somme and three others forced to land in their own lines. Our air squadrons bombed Metz-Sablons and Thionville railway stations and factories at Rombach and Bivouacs at Etain.

Victory Now Certain.

General Joffre's Confidence.

LONDON, August 7.

PARIS.—General Joffre in an interview said that the enemies were showing signs of weakening and of using up their last reserves. Victory was now certain. General Joffre mentioned that there were still two thirds of German army on the Western front.

Eastern Front.

Austrians Falling Back.

Russians Within 14 Miles of Railway.

LONDON, August 7.

PETROGRAD.—Successes southward of Brody bring the Russians within 14 miles of Tarnopol-Lemberg Railway and it is reported that in consequence of this, Austrians have begun to fall back from Tarnopol in the direction of Zlotchoff. According to prisoners three divisions of German reinforcements have been sent to Zlotchoff and Pomorany further south. Enemy activity northwards of the Carpathians is regarded as being due to political purposes, the object being to influence Rumania.

BALKANS.

The Tools of Germany.

LAHORE, August 7.

LONDON, August 7th.—The "Central News" Athens correspondent says, in drawing attention to a statement by M. Venizelos that the Minister of War and Interior are merely the tools of Germany. M. Venizelos admits the good faith of the Ministers.—("C. and M. Gazette.")

Bulgarians Attack Danubian Island.

LAHORE, August 7.

LONDON, August 7th.—Bucharest papers report that the Bulgarians attacked an island in the Danube opposite Giurgevo, but were driven off by infantry fire. Rumanians employed at Rustchuek have been removed to the interior to prevent the divulging of military secrets.—("C. and M. Gazette.")

Arabia.

Mecca Movement.

Making Progress.

ALLAHABAD, July 7.

The "Pioneer's" Cairo correspondent writes:—In connection with the Mecca movement, reports from Arabia show that the movement is making steady progress. Indeed, Sheriff Hussein appears to be receiving widespread support. Cables will have advised you that Sayed el Idrissi has declared war against the Turks and has captured Kundah, the only port in Assyr, up till then belonging to the Turks.

African Theatre.

Fort Occupied by Naval Force.

LONDON, August 8.

General smuts reports that a naval force occupied the minor fort of Sadani on the 1st instant, meeting with slight opposition. Other naval operations are progressing at various points on the coastline. Major General Vandeventer is pursuing the enemy in the direction

TELEGRAMS.

of Mpapua from Kilimatinde Dedomo Kikombo area. Brigadier-General Northey has reached Nadibira in the direction of Iringa.

Great Britain.

Lord-Lieut. of Ireland.

LONDON, August 6

It is officially announced that Lord Wimborne has been reappointed Lord Lieutenant of Ireland.

Trade Figures.

LONDON, August 8

Exports for July show an increase of £11601546 in value and imports of £1048604 as compared with the figures for July last year.

Germany.

The Second Year.

Germany's Chastened Mood.

LONDON, August 7

The German publicist Harden, in an article on the second year, makes remarkable revelation of the chastened mood.

He pessimistically warns his readers that Germany is fighting for her life and says that a period of untold suffering is ahead. Nothing can be hoped for until the favour of heaven or an accident smashes England, which is still unassailable.

Russia.

Britain's Efficient Air Service.

Russia Copying Air Model.

LAHORE, August 7

LONDON, August 6th.—The "Daily Express" understands that Russia, impressed by British efficiency in the air, is reorganising her air service on British lines.—("C. and M. Gazette.")

Holland.

Violation of Dutch Neutrality.

LAHORE, August 7

LONDON, August 6th.—An Amsterdam correspondent of the "Times" says continued violation of Dutch neutrality by Zeppelins has led to a suggestion for complete closing of the frontiers and stoppage of all supplies.—("C. and M. Gazette.")

Japan.

IMPOSING PUBLIC DEMONSTRATION

Russo-Japanese Alliance Approved

Loyalty to Anglo-Japanese Alliance.

LONDON, August 7

TOKIO.—An imposing demonstration of members of Parliament and other prominent personages endorsed the Russo-Japanese alliance, and placed on record the assurance of its unswerving loyalty to the Anglo-Japanese alliance, which was the main pillar of the international situation. The demonstration condemned Germany as the enemy of civilisation, and affirmed that Japan's entire sympathy would remain with the allies, to whom Japan would give the fullest support.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, August 7

The following telegram, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State dated, London 6th August, 1916:—The British gained some ground west of Pozieres and over 100 prisoners and are now in very close touch with the enemy. In other minor operations the British captured a few prisoners. There was great artillery activity on both sides and the enemy maintained artillery barrage south of Pozieres.

Most Severe Battle at Verdun.

The battle now raging round Verdun, is as severe as the most bitter of those which preceded it, and is continued on both sides with extreme desperation. The enemy launched against the Thiaumont Fleury front all reserves at his disposal and a formidable hand-to-hand struggle continued to rage under a deluge of machine gun bullets. Powerful and vigorous German counter-attacks did not succeed at any point against Thiaumont sector and on the morning of the 4th the French by an impetuous rush carried Thiaumont work. They were driven out but again captured it in the afternoon. The German assaults on Fleury succeeded one another without cessation preceded each time by intense preparatory bombardment, and by the weight of greatly superior numbers they carried the village altogether but the French returning to the offensive recaptured almost the whole

Eastern Theatre.

The Russians pushed forward in the region of Liebashevo, 48 miles north-east of Kovel, and occupied a series of heights. Fierce fighting has occurred 20 miles of Kovel, west of Stokhod river, the Russians throwing back the Germans and capturing 600 prisoners, but the enemy by a counter-attack regained portion of the lost ground. Fierce fighting also is taking place south of Brody, the Russians capturing 1300 prisoners.

The Belgians operating in the German East Africa, occupied the important town, Ujiji.

A British naval aeroplane dropped two tons of bombs on the aerodrome and ammunition sheds near Ghent

TELEGRAMS.

Loans Through Post Office.
Rules Amended in Favour of Messes & Etc.

SIMLA, August 7.
A press communique states:—In connection with the practice introduced since the last year of inviting subscriptions for the loans of the Government of India through Post Offices the attention of the Government was drawn to the fact that the existing post office savings bank rules did not allow subscriptions to be entered through Post Offices on behalf of messes and similar funds, the objects of which are of a private or personal nature. The rules have now been amended so as to enable such funds to open an account solely for the purpose of making investments in Government securities through post offices and for receiving interest thereon provided that the securities to be purchased are to be kept in the safe custody of the Accountant General Posts and Telegraphs. The amended rule have been published with the Government of India (Commerce and Industry Department) resolution No. 6781, 132 dated the 3rd August 1 and take effect from the 1st September 1916. Direct investments in the 4 per cent Conversion of 1916-17 can therefore be made through post office and on behalf of the funds of the kind referred to provided that the applications are tendered between the 1st and 25th September. On the latter date direct subscriptions for the loan close finally, but securities either of the 4 per cent conversion loan or of other government loans can be purchased after that date through post offices.

Bombay.

Mr. Tilak's Case.

POONA, August 7.
Noticed issued against Mr. Bal Gangadhar Tilak to show cause why he should not be bound over for good behaviour for a period of one year in a sum of Rs. 20,000 in his own recognizance and in two sureties of Rs. 10,000 each on a charge of orally disseminating seditious which was likely to bring into contempt or hatred or excite disaffection towards Government, came up for argument this afternoon before, Mr. C. W. Hatch, District Magistrate, Poona Mr. D. P. Binning, Bar-at-Law from Bombay with Mr. S. C. Davar Public Prosecutor appeared in support of notice, while Mr. Mahomed Ali Jinnah, Mr. Joseph Baptista, Mr. Karandikar and Mr. E. K. Kar appeared to show cause.
Mr. Binning, in opening the proceedings, said he thought that the proper procedure would be to prove his case by examining witnesses. Mr. Jinnah wanted to know what was the case for the prosecution.

The Objectionable Passages.

Mr. Binning then explained the inferences they had drawn from Mr. Tilak's speech. In short, they contained the following allegations:—that the British Government established in India keeps the Indians in continuous bondage or slavery; that the British Government do not take measures for the good of India and exert themselves for its good; that they do not do their duty to the people but only look to their personal advantage and to the benefit of Great Britain; that the British are not the real Government because they consider themselves insulted when told things that have not been done and for the doing of which desire is not even held, that the British Government is full of conceit and thinks itself perfect; that the main object of the British Government and their officials is to fill their aching bellies; that the intervening Collectors and Commissioners and other people are not wanted; that all British rule except a mere nominal sovereignty should be removed at an early moment, that the British have, in the course of fifty years, failed to educate India so as to make it fit to rule itself, that therefore the British are unfit to rule and must go, that the priests of deity, meaning British officials and the Government, must be removed because they, as responsible officials out here, keep back facts from the King-Emperor, and hence justice was not done, that the only reasons why the Viceroy and others get high pay is that India has to pay it, that the bureaucracy or the Government's first idea is to see that their pay is secured, that the present is the fit time for agitation for the getting of Home Rule; that the Government considers this agitation wrong because they are losers by it; that the administration of the British Government in India is not in accordance with the wishes of the sovereign; that under the Company's 'regime' a letter used to come to the Governor-General as follows:—"So much profit should be paid this year, realise it and send it to us"; that that is not a good sort of administration, that the Parliament under Queen Victoria did not approve of this system; that nobody in India told the Government and its servants to come here; that the Government are not generous and wise and will not listen to what you have to say and redress your grievance; that their sight is so affected that they cannot see defects in themselves; that the Government is not Government at all because it evades its responsibility, and the chief question is whether the Indian nation is to be treated like beasts, and that when the people advocate the Home Rule movement should they be pushed out of the way?

Police Sub-Inspector's Evidence.

Mr. Trimbak Vicaji Datre, Sub-Inspector of Police and Marathi shorthand writer, was then examined by Mr. Binning. He deposed to having been deputed by Mr. Guider, Inspector General of Police, to attend the 18th Provincial Conference at Belgaum in May last. He attended the lectures delivered by Mr. Tilak on 1st of May inside the Pandal and took down Mr. Tilak's speech in Marathi.

At this stage the shorthand note book in which the witness had taken notes, was tendered as exhibit.

In reply to further questions witness said there was a large, and varied attendance at the meeting. Witness was also present when Mr. Tilak spoke at Ahmednagar on 31st May, and he had taken shorthand notes of the speech. There was a large gathering there also. Witness also attended the lecture delivered by Mr. Tilak at 9 P.M. on 1st June at Ahmednagar and took shorthand notes of the speech. All shorthand notes he had taken with the best of his ability and honesty. The Cross-examination of the witness was reserved.

Another Prosecution Witness.

Anant Krishna Thakur, an employee in the Government Oriental Translator's Office, Bombay, was the next witness. He deposed to the correct translation of Marathi

speeches supplied by the previous witness into English at the Oriental Translator's Office. The witness himself did not translate them, but compared the translations.

Mr. Binning tendered the English translations as exhibit, but Mr. Jinnah objected and wanted the original translator to be called. Mr. Binning did not want to call the original translator. The objection was noted and the translation put in.

At this stage Mr. Binning tendered a list of Mr. Tilak's previous convictions.

Mr. Jinnah said that he was startled at the list being put in then. He asked under what section it could be put in at that stage. It may be put in after the case had been declared proved in order to enhance the sentence. He wanted the prosecution to first prove that Mr. Tilak was guilty under Section 108, and then put in the list.

The Magistrate said that it was, of course, common knowledge.

Mr. Jinnah said that he did not mean to say that the Magistrate would be prejudiced, but the list of convictions must not go in. If it was allowed to go in it would form part of the record and the Magistrate was bound to take notice of it. That would certainly be prejudicial.

After some more argument the Magistrate held that the list of convictions should go in.

The list was then read out. It contained one conviction for eighteen months and another for six years and a fine of Rs. 1,000. Mr. Jinnah formally admitted the convictions, but pointed out that the fine was remitted by the Government.

Mr. Binning then intimated that he did not want to make an oration and closed his case.

Mr. Jinnah's Surprise.

Mr. Jinnah said that he was surprised at the procedure. First of all, the prosecution had not told them to what particular portions of the speeches of Mr. Tilak they took objection. Mr. Binning had given certain vague allegations, but they were not sufficient. Mr. Binning at first said they objected to the whole speech but eventually pointed out particular paragraphs of all three speeches which were before the Court, printed. But he did not read them, and merely mentioned the number of pages and paras. He, however, added that he did not propose to confine his case within the paragraphs mentioned, but relied on the speeches as a whole.

The prosecution having thus closed their case, Mr. Jinnah was called upon to cross-examine the witnesses and show cause. He asked for time to examine the shorthand notes taken by the first witness before cross-examining, and the further hearing was accordingly adjourned till to-morrow.

Bombay Share Market.

BOMBAY, August 7.
The market in cotton mill shares underwent violent fluctuations with strong undertone. Though bulls sold heavily to cover profits, bears are shy and dare not press the market for favourable rains continued with the high rates which piece good fetch and are likely to keep up the rates. Centrals advanced to Rs. 2440, and Swadeshis to Rs. 1855. Standards advanced to Rs. 1472½ and Madhows declined from Rs. 1600 to Rs. 1592½. Indian Bleaching was steady at Rs. 197½. Indore Malwas advanced to Rs. 408½. Frazibhoys advanced to Rs. 637½. Currimbhoys advanced to Rs. 310 and Davids touching Rs. 517½ closed at Rs. 512½. Colaba Land and Mill shares advanced to Rs. 1415. Bank shares were unchanged. In miscellaneous shares Bombay Burmahs advanced to Rs. 940. Tata Iron and Steel ordinary advanced to Rs. 206¼, but declined to Rs. 203½ and deferred touching Rs. 985 declined to Rs. 950. Tramways advanced to Rs. 300, 3½ per cent Government paper was quiet at Rs. 75 and small pieces at Rs. 75¼ for buyers.

Sir Ratan Tata's Generous Offer.
To Dispose of His Ooty Property.

BOMBAY, August 7.
Sir Ratan Tata intends to give away his bungalow at Ootacamund, known as "Harrow-on-the-Hill", one of the finest properties on that hill, together with a cash donation of Rs. 10,000 for necessary repairs and equipment for the initiation of a new or the development and improvement of an existing object of real public utility subject to proper management and the permanent maintenance thereof being secured. He announces that he will be glad to receive before the 31st of August at his office, Navasari Chambers, Bombay, applications and suggestions or recommendations calculated to effectuate the object in view. Those will be considered and disposed of by a committee appointed by him for the purpose.

Bengal.

Double Company of Bengalis to be Enlisted,
Lord Carmichael's Speech.

Dacca, August 7.
At the conclusion of to-day's meeting of the Bengal Legislative Council Lord Carmichael delivered a speech in the course of which he regretted the misunderstanding which had arisen over the Bengal Ambulance Corps. Mistakes had been honestly made and he felt sure that there ought not to be resentment against anyone. He believed that they might yet see more young Bengalis doing Ambulance work at the front, but there must be no acting in haste. The authorities were sympathetic. His Excellency continued:—"One thing more I want to tell you, the Viceroy has been considering the position with the commander-in-Chief and other members of his Government. They have determined to try as an experimental measure to raise double company of infantry composed of Bengalis on precisely the same terms as are offered to the Indian Army generally. The enlistment will be for the period of the war with option to the soldier of remaining if he chooses in the service after its conclusion. The double company when formed will be located on the frontier for training and when properly trained may be sent on field service. That the Government of India should be willing to consider this now while the war is going on shows that they have not neglected the feelings of Bengal. That they should be willing to make an experiment is a proof that they do sympathise with us, that they do believe that Bengalis are loyal and are devoted. Surely it is the duty now of every one who loves Bengal to see that the experiment shall succeed, to show that emotional and impetuous Bengalis undoubtedly are, they

are generous enough to exercise self-control, that they are ready to submit to discipline and will do their part when asked just as well as other people do their part without demanding exceptional or better terms.

Questions and Answers.

At a meeting of the Bengal Legislative Council to-day in reply to a question regarding the Dacca University scheme the Hon'ble Mr. Hornell said: The modified scheme mentioned by Mr. Lyon in his budget speech differed from that referred to in the resolution recorded by the Government on the report of the Dacca University Committee. The cost of the latter scheme amounted to about 59 lakhs, whereas the cost of the modified scheme was Rs. 38,40,000 and its execution would merely be the preliminary to carrying out the larger scheme recommended by the Dacca University Committee.

Anti-Malarial Measures.

In reply to a question whether Dr. Bentley's scheme of flooding one or two areas experimentally as anti-malarial measures was ready, Mr. Donald said that a scheme involving an estimated cost of Rs. 30,000 had been prepared for the town of Jangipur in the district of Murshidabad. Another scheme for flooding the rural area in the district of Burdwan was also under preparation. According to the estimate as it stood at present, the cost of the latter scheme would be Rs. 70,000. Provision had been made for the cost of both schemes from sanitary grant, and it was hoped that they would be started during the present year.

Charge of Rioting and Assaulting.

GAUHATI, August 7.
Judgment was delivered to-day in the Atharikhhat rioting case appeal an accused being acquitted. In this case the district Magistrate, Mr. Jackson, convicted and sentenced fourteen accused, four being Bengali clerks in Atharikhhat tea estate, to terms of imprisonment varying from eighteen to three months on charges of rioting and assaulting.

Four sepoy who were deputed by Mr. Copeland, Assistant Recruiting Officer, came to Atharikhhat to recruit the Nepals and Jhams for a Gurkha regiment.

COOCH BEHAR PALACE THEFT CASE.

Accused to be Pardoned
By Banishment.

CALCUTTA, August 8.
The Cooch Behar Palace theft case was adjourned "sine die" under the telegraphic order of the Maharaja communicated to the Court at the close of the sitting by the President of the State Council. The state councillors met yesterday to consider certain terms offered by the accused praying for pardon. It is believed that the accused, while withdrawing all charges of partiality against the Court, all charges of unfairness in the conduct of the prosecution, all charges against the conduct of the State officials, have unreservedly thrown themselves on the mercy of His Highness the Maharaja offering to banish themselves and the members of their families from Cooch Behar for ever. The telegram from the Maharaja ran thus:—Received telegram Am willing to accept terms of accused. Sanction recommendation of Council. Dwijen and Akhtar granted bail Kanak may go to Calcutta. Sanction immediate adjournment.

Under the above orders Dwijen and Akhtar were released on a bail of Rs. 1,000 each to appear when called the other accused Kanak being already on bail. As the recommendation of the State Council did not provide for the immediate stoppage of the case or the release of the accused the Court said that it would pass the final orders on due notice to the accused.

Burma.

Viceroy's Visit to Burma.

RANGOON, August 7.
Subject to sanction a local Government donation of a sum of Rs. 5,000 has been given to the general fund for the reception of the Viceroy and Lady Chelmsford in the first week of December.

Dacoits Identified.

RANGOON, August 8.
Amir Khan, who is required by the Jhansi Police in connection with three dacoities in that district, has been identified by S. Ahmed Hussain of the Jhansi Police and a woman who arrived yesterday. The accused's finger impressions were sent to Jhansi recently after the arrest of the alleged leader of a gang of men now under trial here on a charge of preparing to commit dacoity in Kambo in motor cars.

Export of Wolfram.

RANGOON, August 7.
Wolfram exports from Burma from the 1st January to the end of July have been eighteen hundred tons compared with thirteen hundred tons in the same period of last year.

South India.

The Governor of Pondicherry.

PONDICHERY, August 7.
The Governor of Pondicherry arrived here by the afternoon mail under a salute from the Stonehouse Battery. He was met at the station by Major Collingridge, Military Secretary, and an A. D. C. from Government House. The railway platform was covered with red baize for the occasion.

United Provinces.

Cawnpore Municipality-Hindu Claim Conceded

CAWNPORE, August 7.
The Local Government has passed final orders regarding the constitution of the Cawnpore Municipality under the new act recognising the justice of the Hindu claim to a definite majority. New representation will be non Muslims 17, Mahomedans 10 Marwaris receive two seats, Upper India Chamber three. United Provinces Chamber 2, Government 2.

ఒక హైకోర్టువకీలు:— బాంబులు డాక్టర్
స్వామిరాధునగారు చెప్పగా న్యాయమూర్తులు తైద్యరాధన
బి.పి. బి. ఎల్ గారిని హైకోర్టువకీలుగా ఉన్నట్లనిది.

నోటీసు.

కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు బెజవాడలో తమిళ తాతయ్య బ్రదర్స్ వారితాలూకు రైసుఫ్యాక్టరీలో నేటివరకు వర్కుచేయు చున్నటువంటి రుస్తుం టైప్ ఆయిల్ ఇంజను బి. హెచ్. పి. 45 సెకండుహేండు(Rustone type Oil Engine B. H. P. 45, second hand) విక్రయించెదరు గనుక కావలసినవారు ఈదిగువ అడ్డనుకు ఆర్డరు చేయవలయును. ఎక్కువ ఇంజను మేమక కావలసినయెడల సదరువారిపేర వ్రాసి నచో జవాబు ఇయ్యబడును.

TAMMANA TATAYYA BROS.
RICE MILL BEZWADA.

కాపీరైటు అమ్మకము

మత గ్రంథములు! అమూల్యములు!!
స్వగ్రంథాలైన మన్నవ బుచ్చయ్య కంతులవారిచే తెలుగు ప్రతిపదార్థ టీకాతాత్పర్యముతో ప్రకటింపబడిన ౧౦ ఉపనిషత్తులు, ౧౧ స్మృతులు, ఋగ్వేదము ఒకటవ అష్టకము, సంధ్యాపూజనభాష్యము మున్నగు మతసంబంధమైన గ్రంథములయుక్తములుగుభాగము కాపీరైటు అమ్మకరచియున్నది. కొన గోరువారు, ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

హెచ్. వి. కృష్ణ అండ్ కో.,
చింతాద్రి పేట, మద్రాసు.

Magic Cure! Marvellous effect!!
Bathing Oil Price Rs 0-8-0
Iron tonic pills 1 bottle of 48 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Bpises 0-8-0
Descriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతి ముఖ్యపట్టణము నందును ఆంధ్రప్రతికకు క్రొత్త చందాదార్లను కుదుర్చు గలిగిన యేజంట్లు కావలయును.
ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము,
బోస్టుబాక్సు 212 మదరాసు
అని వ్రాసి తెలిసికొనవలెను.
వ్యవస్థాపకుడు.

వాదాపేడితులకు వరము: ఐనాడికి సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవర్ణన

అపరిమితపు రక్తమలన జనించుబాధ్యులకు కీరీటువంటి వుండు. తుకపులను, చచ్చుట, గండమాలలను పుండెను, ప్రాంతోష్ణలను అన్ని విధములవలన గలుగు నర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

సావంతుని వనోపధి గణ మిచ్చుట నిశ్చయము, సహజమైనను మధ్యకర్మము అన్ని విధములైన బాధలను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరససోమమును, చలబడకమును కాల్చివేయుటకు నిశ్చలము పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరించును. శరీరాశోషమును గలగ జేయును. 16 రోజులవరకు మందులకు 4 డోసుల బాష్టిలగా అమ్మబడును.

చాత్రేయరు:- పి. డి. సావంత్, 144 ఉదయవాడీ, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2, BOMBAY.

మోహి నీతైలము.

5 తులముల నూనె గల నీసా 1-కి 0-12-0. వి. పి. చార్జ్ నేము.

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు ఉపయోగమైనది. ఇది మనోవర్జితముజేయు విద్యాధులు, స్త్రీడన్లు, ఉద్యోగియులు మొదలగువారికి సుఖవిద్ర నిచ్చి విశ్రాంతిని గలుగ జేయును సుందరుల మోహలావణ్యములకు ప్రాసగు కురులను మనోహరముగ పెంచి కాపాడగలను. ఇది మౌనుకలను నిగనిగలాడునట్టి సహజమైననల్లనిరంగుకలిగించిశిరస్సునకు చలువబుట్టిచి, మెడకు క్రొత్త సొంపునుకూర్చి, మనోహరమైన సువాసనగలిగియుండును. ఈమోహి నీతైలము అనేకసువాసనగల వస్తువులతోడ నూతనముగా తయారు చేయబడియున్నది. తలముందును మౌనుకలను రాల్చు పురుగులను నశంకజేయగల తైల మిది యొక్కటియే.



క ర శూ ల హ రి

ఈద్రావకము వలన చెవిపోటు, చెవినుండి వీముకారుట, చెవిదిబ్బక మొదగునవి వెంటనే నయమగును 5, 6, బొట్లను చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును ముటుముడగు. వెల నీసా 1 కి రు 0-6-0. అన్నుతాంజనం డిపో 6 తెంబుకెట్టిని పి బాష్టిలవును, నుదరారు.

తెలుగు ఆనందవాచక పుస్తకములు

మొదటితరగతినుండి నాలుగవతరగతివరకును మూయే ద్ద సిద్ధముగానున్నది. ఇది ప్రసిద్ధి పొందిన పితామహులైనా స్కూల్ ప్రధానోపాధ్యాయులైన బ్రహ్మశ్రీ, కూచి నూసింహంకంతులు బి. యె; డాల్. టి. గౌరి చేతను, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు గారి చేతను రచింపబడినవి. మతీయు మొదటి మూడు తరగతులవాచక పుస్తకములకు డైరెక్టరు గారు 1916 వ సం ౮-౧౯ వెల 6 వ లేదని భోర్లు వెంటు బాష్టి వెజట్టులో పాఠశాలలయందు పయోగింపవచ్చునని ఆనమతి యిచ్చియున్నాడు. ఒక్కొక్క పుస్తకమునకు మిక్కిలి సుందరమైన పాదపటములను రంగుపటములను నున్నవి.
ఆనందవాచకపుస్తకము, మొదటితరగతి రూ 0-2-0
" రెండవతరగతి రూ 0-2-6
" మూడవతరగతి రూ 0-3-0
" నాలుగవతరగతి రూ 0-4-0
N.B:-ఎక్కువగా కొనుబుక్ నిల్వైతే కుకమిషనువలయును.
235 అర్. వెంకటేశ్వర అండుకో,
ఆనందా ముద్రాలయాధికారులు, మద్రాసు

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబంట్లు నడుపుటకును, వాటిని కాగుటకును అతి తరీఫీతును నచ్చుటకును మోటారుబంట్లు ఎట్లు నడుపుకో యేమోభాగములు యేమేమిటచేయకో అది ఇతర యింజనము స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యూజింగుము. ఇట్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూజింగునీయకో కొనవల్ల నర్పించబడును. ఇది తెలుసు భూతములతో నేర్పించుకొన్న మోటారువాహనదేవులందరి లై సెన్సు లున్నవలె వుండును. అందువల్ల నీను 60 మూసాముల కట్టవలయును.
టీగిగ్గాముల నెమ్మెలను వెల 15 లేదా నూకీ ప్రారంభమును. గ్గాముల. వేరదలదిన ది గ్గాముల ఈ నెం 31 వ లేదా గాని అంతకు మించుకగాని భరవాట్లను చేసికోవలయును. పాఠశాల దివ్యాత్మక భారతదేశంపరమంబు బావోనంబునంబు. ఈ ప్రాంత మదరాసును గాని ప్రాంతంబున
(41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, గ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

చా శ్రేష్ఠమైరముక్కుపాడి
పము 1-కి రూ 0-1-0. వీకె 1-కి 2-8-0
సుగంధ ముక్కు పాడి
బుడ్డి 1-కి 0-3-0 డబ్బె 1-కి రూ 1-12-0
పి. రాజారామ్ అండు కం పెరి,
చామ్రపాడి వ్యాపారులు,
బొమ్మపాస్సు నెం. 175, మద్రాసు.

ఆంధ్రులచరిత్రము
మూడవ భాగము
గ్రంథకర్త: చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు
ప్రథమ స్వతీయభాగమును విజ్ఞానచక్రకావంశవారి కలగ బ్రకటింపబడినది. మూడవభాగ మిది. కావలసినవారిదియగు చిరునామాను వ్రాసికొన్నయెడల గ్రంథమును పడకుగలను. గ్రంథము 480 పేజీలు గలిగి చక్కని కాలికోత్రెండు చేయబడి యున్నది. వెల పాస్తైకి గాక రు. 1-8-0 లు.
నెలగల నెంకటరెడ్డి,
ఇతిహాసకరంగిణీ గ్రంథమాల, ఆరవల్లి, కృష్ణజిల్లా.

శారదాంబ
ఇది
స్త్రీధర్మబోధినియనునాటకం
శ్రీనివాసరాఘవాచార్య రచితము.
సంఘమురాచార సంస్కరణమునకు
మార్గమందు జూపబడినది. అందరును
జదివి తీరవలయును.
వెల 0-4-0 మూత్రమే.
భోస్లేజి ప్రశ్నోకము.
చిరునామా:-
ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము,
7, తంబునెట్టినిది, మదరాసు.

